БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 159 (11145) | 1966 оной июлиин 6, среда | Сэн 2 мүнгэн

Улаан-Үдын гудамжануудта һүүлэй хоёр жэлэй туршада ямар олон гэрнүүд бодоо гээшэб! Тэдэнэй барилгада эдэбхитэй хабаадалсадаг СМУ № 1 организациин Николай Передниковэй бригадые мэдэхэгүй хүниие барилгашадай дунда олохонь бэрхэтэй. Зураг дээрэ: шулуушадай түрүү бригадын гэшүүн Виктор Семенович Гончаренко шэнэ гэр барилга дээрэ.

А. ШУЛУНОВОЙ фото.

КОММУНИСТ

Совет хүнүүдэй сэдьхэл зүрхэндэ, ухаан бодолдо энэ үгэ айхабтар нангинаар, энэрхы дулаанаар һанагдадаг. Коммунистын нэрэнь хүн бүхэнэй шэхэндэ ирагуу зөөлэнөөр дуулдадаг, шарай шэгынь нюдэндэ арюунаар харагдадаг, абари зангынь инаг зохидоор үзэгдэдэг. Коммунист шэн габьяата ажал хүдэлмэреэрээ, арюун нангин үйлэ хэрэгээрээ, үзэл сурталай талаар хүмүүжэнги, политическэ талаар хатуужанги байһанаараа олониитэ ажалшадта үльгэр жэшээ харуулдаг. Тиигэжэ хамта ажаллажа байһан нүхэдтөө, КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө зоримгойгоор тэмсэжэ байһан үргэн ниитэ ажалшадта коммунистнууд тон ехэ нүлөө үзүүлнэ.

Ингэжэ коммунистнууд өөһэдынгөө бодото хэрэгүүдээр, коммунизм байгуулгада бэелүүлжэ байһан баатаршалгануудаараа түрэл коммунис партияа улам алдаршуулна, нэрэ хүндыень улам өөдэнь үргэнэ. Арад зонтойгоо нягта холбоотой, иматал арад зоноймгоо аша туһын тулада хамаг бүхы ажал ябуулгаяа хэдэг тулада коммунис партимнай хүндэтэй. Үнэхөөрөө мүнөө үеын «ухаан бодол, алдар соло, арюун һэшхэл» байгааша ленинскэ партяараа коммунистнууд, бүхы совет арад омогорхохо ёһоороо омогорхоно. Тиихэдэ баһа коммунис партимнай өөһэдынгөө олон миллион гэшүүдээр, коммунизм байгуулгын хэрэгтэ хамаг бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм бэлигээ, үүсхэл оролдолгоёо зорюулжа байһан коммунистнуудаараа омогорхохо ёһоороо омогорхоно.

Коммунистнуудай бэелүүлжэ байһан үйлэ хэрэгүүдынь тон ехэ. Манай орон дотор арадай ажахын али бүхы һалбаринуудта коммунистнууд хүдэлжэ, түрүү зэргэдэ ябадаг. Мүнөө КПСС-эй зэргэдэ аяар 12,5 миллион шахуу коммунистнууд тоологдоно. Эдэнэй диилэнхи олонхинь хүдэлмэришэд ба колхозникууд болоно. КПСС-эй XXII съездһээ XXIII съезд хүрэтэрхи үе соо партиин зэргэдэ 2 миллион 755 мянган хүн ороһон байна. Энэ хадаа партиин нэрэ хүндын, алдар солын айхабтар ехээр ургаһыень эли тодоор харуулна. Манайшье республикын партийна организацида мүнөө 34 мянган коммунистнууд тоологдоно. Эгээл һайн юумэниинь юуб гэхэдэ, фабрика болон заводуудташье, колхоз болон совхозуудташье, эмхи зургаануудташье партийна организацинууд алишье талаараа ехэ хүсэтэй болоо, политическэ талаараа хатуужаа, эмхидхэлэйнгээ талаар бэхижээ, шухала асуудалнуудые шиидхэхэдээ шадамар бэрхэ болоо.

Колхоз, совхозуудые абажа үзөө һаа, 200 гаран коммунистнуудтай ажахынууд манайда олон. Энэ хадаа айхабтар ехэ хүсэн болоно бшуу. Жэшээлхэдэ, Бэшүүрэй совхозой партийна организацида 205 коммунист тоологдоно. Эдэнэй 156 хүниинь сэхэ үйлэдбэри дээрэ хүдэлнэ. Совхозой коммунистнууд түрүү үүргэеэ нэрэтэй гүрэтэйгөөр дүүргэнэ. Совхоз гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид холо улүүлэн дүүргээ. Нилээд ехэ һү, мяха, үндэгэ түсэбһөө улүүлэн Эхэ орондоо бэлэглэбэ. Энэ хэрэгтэ түбхын түрүүндэ коммунистнуудай шэн габьяань ехэ. Бусадшье олохон ажахынуудые хараад үзэбэл, партийна организациин һайнаар хүдэлжэ байһан газарта, үйлэдбэри дээрэ коммунистнуудай түрүү үүргэеэ хэлбэришэгүйгөөр дүүргэдэг ушарта амжалта заабол туйлагдана, ажахын урда табигдаһан зорилгонууд үльгэр жэшээтэйгээр бэелүүлэгдэнэ.

Зүгөөр коммунист хадаа үйлэдбэри дээрэ түрүү зэргэдэ ябахаһаа гадна, мүн али бүхы хэрэгтэ, политическэ ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, эрдэм һургуулияа дээшэлүүлхэ, мэргэжэлээ нарижуулха, алишье талаараа бусад хүнүүдтэ эрхим һайн үльгэр жэшээ харуулха зэргэтэй. Мүнөө коммунистнуудай урда хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ эрилтэ табигдана.

КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые, шэнэ табан жэлдэ хараалагдаһан гүүхэтэ зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байхадаа, коммунис партимнай өөрынгөө зэргэнүүдые улам бүри бэхижүүлхэ, партийна хүтэлбэриингөө арга методуудые саашадань нарижуулха, һайжаруулха, партиин гэшүүнэй нэрэ түрые улам өөдэнь үргэхэ, коммунистнуудай харюусалгые бүри дээшэлүүлхэ гэжэ оролдоно. Партийна организацинууд политическэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, үндэр дээдэ үзэл сурталтай байхаар коммунистнуудаа хүмүүжүүлхэ, бүгэдые илангаа марксизм-ленинизмын теори гүнзэгыгөөр шудалха хэрэгтэнь коммунистнуудта туһалха зорилготой.

Ленинскэ партиин гэшүүн байһан хүндэтэ нэрэ зэргэеэ үндэр дээрэ үргэжэ ябаха, энээгээрээ үнэн зүрхэнһөө омогорхохо, КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэдэ үүсхэл оролдолго гаргаха, али бүхы ябуулгаараа арадтаа алба хэхэ гээшэ коммунист бүхэнэй нангин зорилго болоно.

Дүүргээбди гэжэ элидхэнэ

«Первомайский» совхозой 2-дохи отделениин ажалшад хонидойнгоо ноохо хайшалжа дүүргээ. Энэ ажал эхилхэһээ һайнаар эмхидхэгдэжэ, богонихон болзорто бүхы хоёр мянга үлүүтэй хонидынь хайшалагдаһан байна. Тус отделени гүрэндэ ноохо тушааха түсэбөө үлүүлээ. Николай Шмелевой харууһалдаг 720 толгой хониҙһоо 15 центнер ноохон абтаха түсэбтэй аад, 17 центнер хайшалагдаа.

Хайшашад Мария Наумова, Любовь Афанасьева, Фетинь Леонова гэгшэд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа шалгараа.

Д. САНЖИЕВ.

Хори.

АШАГ ОЛЗО ОРУУЛАГДАА

«Теплоприбор» заводой коллектив табан жэлэй түрүүшын хахад жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ. Даабариһаа гадуур 41 мянган түхэригэй валовой продукци үйлэдбэрилэгдөө.

Прибор бүтээдэг цехэйхид жэлэй эхинһээ хойшо 35 мянган түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур бүтээһэн байна. Прибор бүтээгшэд аха дүү социалис оронуудай, мүн ондоошье гүрэнүүдэй захилые дүүргэдэг, хамта дээрээ 28 оронуудта продукци эльгээдэг.

Заводой коллектив экономическа һайн үрэ дүн туйлаха гэһэн зорилго урда табяад, арга боломжоёо зүбөөр хэрэглэнэ. Энээнэй [illegible]аар хахад жэлэй туршада 100-гаад мянган түхэригэй олзо оруулагдаһан байна. 300 жэлэйнгээ ойн һайндэрые тэмдэ[illegible]ээр бэлэдхэжэ байһан городтоо бэлэг бариха зорилготой хүдэлмэришэд июлиин 10 хоногой даабарие болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысэнэ.

ДҮНГҮҮДЫЕ СОГСОЛХОДО...

Баргажанай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой таргалуулха мал адуулагшад зунай эхин һара соо һайн дүнгүүдые туйлаба. Энэ ажахыда бүхыдөө 1500 толгой үхэр таргалуулагдажа байнхай.

Һаяхан эдэ малшадай социалис мүрысөөнэй дүн согсологдоо. Тиихэдээ Владимир Цыциков колхозой малшад сооһоо шалгарба. Тэрэнэй харууһалдаг 153 хашараг, бүрүүнүүд түс бүридөө сүүдхын 1000 граммаар нэмэһэн байна.

Бүрүүнүүдые харадаг Очир Лыгденов мүн лэ һайн дүнгүүдые харуулаа. 171 бүрүүнүүдынь сүүдхын 900—900 граммаар таргалаа. Бэшэшье малшад эдэ нүхэдһөө холо гээгдээгүй.

Энэ ажахын малшад зунай һаранuудай туршада малаа һайн таргалуулжа абахаар үдэр һүнигүй оролдоно.

Ц. АЮШЕЕВ,
Баргажанай хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин главна зоотехник.

Улаан-Үдын ТЭЦ-эй энергетическэ түхеэрэлгын заһабари гээшэ тон орёо хэрэг байха. Энээниие коммунис ажалай ударник, слесарь Иван Иванович Хижняков тон һайнаар хэжэ шададаг. Нүхэр Хижняковой оролдолгоһоо ТЭЦ-эй бүхы хүдэлмэри дулдыдана ха юм. Энэ түрүү слесарь олониитын хүдэлмэридэ эдэбхитэй ябалсадаг. Профсоюзай заводской комитедэй гэшүүн юм.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

БУРТАГ ҮБҺЭН ХОСОРОГ!

Һаянай бороотой байжа, ургамалда һайнаар нүлөөлбэ. Таряанай ургаса гандажашье байһан юм. Теэд ороохо таряанай болон бусад ургамалай һайнаар гаража захалхатай хамта, полинууд дээрэ буртаг үбһэн ургалсана. Тэрэниие дууһан үгы хэхэ, таригдаһан ургамалаа хамгаалхын тулада аймагаймнай ажахынууд оролдоно.

Мүнөө үедэ механизаторнуудай харюусалга ехэ. Кукуруза, хартаабха, саахарай свёкло болон бусад ургамалнуудые саг соонь харууһалжа, энэ жэлдэ баян ургаса абахын хойноһоо тэдэнэр тэмсэнэ. Һүүлэй мэдээгээр аймагай бүхы ажахынууд кукурузаяа хоёр дахин борнойлжо дүүргээ.

Июниин 16-да аймагай механизаторнуудай семинар болоjо үнгэрөө һэн. Тэдэнэр поли дээрэ гаража, пропашной ургамалнуудые яажа харууһалха, ямар аргануудые хэрэглэжэ буртаг үбһыень һалгаха тухай заалгаа. Энэнь һайн һургуули болоо гэжэ хэлэмээр. Тиигээд мүнөө олохон звенонууд хүдэлмэреэ эмхитэйгээр үнгэргэжэ байнхай. Жэшээлхэдэ, Суулгын совхозой түрүү кукурузашан Дамба Жанаев ургасын газар дээрэ үшөө гараагүй байхада, буртаг үбһэнһөөнь хамгаалхын тулада газараа борнойлжо захалаа һэн. Тиигээд жэглэрэн гараһан хойноны баһал борнойлоод, мүнөө зүрүүд хоорондын элдүүрилгэ хэжэ эхилээ.

Хайшан гээд кукурузын баян ургаса ургуулхаяа нүхэр Жанаев һайн мэдэжэ байдаг. Газараа жэл бүри үтэгжүүлнэ, һайса бэлдэнэ. Тарилгаяа саг соонь үнгэргэхые оролдоно. Теэд кукуруза гээшэмнай гансал тарилгаар дүүрэдэг ажал бэшэ ха юм. Хэды шангалжа тарилга хээшье һаа, ургасынь саг үе соонь харууһалаагүйдэ мүрэйгөөр ургадаггүй. Буртаг үбһэнэй гаража эхилхэдэ, газартань үндэһэлүүлэнгүйгөөр үгы хэдэг заншалтай. Тиигээд лэ баян ургаса абана. Хэрбээ полинуудай зарим захаар буртаг үбһэнэй бүри ехээр ургахаяа забдаа һаань, газараа 3—4 дахин борнойлжо һалгана. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой кукурузашадшье зүрүүд хоорондын элдүүрилгэ хэжэ захаланхай.

Тиихэдэ энэ жэлдэ аймагаймнай ажахынууд 415 гектарта саахарай свёкло тариһан байгаа. Һүүлшын жэлнүүдтэ таригдаха газарнай нилээд үргэдхэгдэжэ байна. Олохон ажахынууд урдань свёкло тарижа ургуулдаггүй байһанаа, гүрэндөө тушаадаг болоо. Саахарай свёкло ургуулагшад тэрэнэйнгээ ургасые харууһалжа, урдаа табиһан зорилгоёо бэелүүлхые хүсэнэ. Мүнөө свёкло таригдаһан бүхы полинууд хоёр дахин борнойлогдоод, ургасань шэнгэрүүлэгдэжэ байна. Энэ ажалда колхозникууд, совхозой хүдэлмэришэд эдэбхитэйгээр хабаадана. «Заганский», «Искра» колхозуудта гэрэй эзэн эхэнэрнүүд свёклошодто туһалхаяа гаранхай.

Тэрээнһээ гадна, ургасада нэмэлтэ үтэгжүүлгэ оруулагдаха саг болонхой. Олонхи ажахынууд минеральна үтэгжүүлгэ хэрэглэжэ, кукуруза, саахарай свёкло тариһан газарта оруулна. Энэ жэлдэ аймагаймнай колхоз, совхозууд нёдондонойхиһоо нилээд ехэ минеральна үтэгжүүлгэ зөөжэ абанхай. Мүн май—июнь һарада хамта 120 тонно аммиагай селитрэ, 180 тонно суперфосфат абтаад байна.

Зүрүүд хоорондын элдүүрилгэ хэжэ, минеральна үтэгжүүлгэ ехээр хэрэглэлсэбэл, ажахынууд энэ жэлдэ кукурузын болон бусад ургамалай баян ургаса абаха аргатай.

Үшөө юун хэлэгдэхээр байнаб? Аймаг доторнай олон ажахынууд самолёдоор хоро сасажа, ороохо таряанай ургасые һайжаруулна. «Эрдэм» совхозойхид шэниисэ таригдаһан полинуудай эхэнхидэнь самолёдоор хоро сасуулжа, буртаг үбһыень үгы хээ. Энэ аргын һайн байһаниие совхозойхид һайса мэдэдэг. Гербицид хэрэглэхэдэ ороохо таряанай ургаса гектар бүриин 2—3 центнерээр нэмэнэ ха юм. Мүн «Забайкалец» колхоз жэлдээ мянгаад гектарта самолёдоор хоро сасуулна.

Хүдөө ажахын ургамалнуудай ургасые саг соонь харууһалбал, баян ургаса абаха арга байна. Энэ арга хэрэглэхын тулада аймагаймнай колхоз, совхозуудта зарим тэды хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай. Тиигэбэшье дутагдалнууд бии. Тэрэнээ ойрын үдэрнүүдтэ усадхаха гээшэ хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй хэрэг болоно.

А. ФИЛИППОВ.
Мухар-Шэбэрэй аймагай үйлэдбэриин управлениин агроном.

Хани барисаата алжир арадта

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин АНДР-эй бэеэ даадаг болоһоор дүрбөн жэлэй ойн национальна һайндэртэй дашарамдуулан, Алжирай Арадай Демократическа Республикын Революционно Соведэй Түрүүлэгшэ, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Хуари Бумедьендэ телеграмма эльгээбэ.

Революциингаа туйлалтануудые багадхаха, политическэ, экономическа, бэеэ дааһан байдалаа бэхижүүлхэ, шэнэ ажабайдал зохёон байгуулха хэрэгтэ шэнэ амжалта туйлахыень аха дүү алжир арадта совет хүнүүд үнэн зүрхэнһөө хүсэнэ гэжэ телеграмма дотор хэлэгдэнэ.

Совет-алжирай хани барисаан хоёр ороной арадуудай аша туһада, бүгэдэ ниитын эб этэ, арадуудай аюулгүй байдалай, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын аша туһада улам бэхижэхэ гээд батаар этигэжэ байһанаа телеграмма дотор элирхэйлэн мэдүүлбэ.

(ТАСС).

Зүблөөндэ хабаадаһан делегацинуудай хүндэлэлдэ

БУХАРЕСТ, июлиин 4. (ТАСС). Румыниин Коммунис партиин Центральна Комитет, СРР-эй Министрнүүдэй Совет Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ консультативна комитедэй зүблөөндэ ерэһэн делегацинуудай хүндэлэлдэ мүнөөдэр сайлалга хээ гэжэ Аджерпресс агентство мэдээсэнэ. РКП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Н. Чаушеску зүблөөндэ хабаадагшадые халуунаар амаршалба.

Энэ сайлалга хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

Ташкентдэ газар хүдэлһөөр

ТАШКЕНТ, июлиин 4. (ТАСС). «Ташкент» гэжэ сейсмическэ станци газарай хүдэлэн дорьбоһон найман ушарые мүнөөдэр бүридхэлдэ абаба. Түрүүшын дорьболго нютагай сагаар 20 час 22 минутада 7 балл үлүүтэй хүсэтэйгөөр үзэгдөө. Удаа тээнь 4 минутын туршад соо 3 балл ба багашаг хүсэтэй дорьболгонууд гурба дахин болоһон байна. 20 час 34 минутада 5—6 балл хүсэтэй, үшөө нэгэ минутын үнгэрхэдэ—4 балл, 25 минутын үнгэрһэн хойно 3 балл хүсэтэй дорьболгонууд болоjо, газарай хүрьһэ хүдөлгөө.

Даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор, хотын хэдэ хэдэн хуушан гэрнүүд һандарһан байна.

ТАСС-ай мэдээсэл

ТАСС-ай 1966 оной апрелиин 24-нэй мэдээсэл дотор соносхогдоһон Номгон далайн экваториин районуудта туршалгануудай амжалтатайгаар хэгдэжэ дүүрэһэнтэйнь дашарамдуулан, 1966 оной июлиин 4-һөө хойшо онгосонуудай тамархада, самолёдуудай ниидэхэдэ һаадгүй болоо гэжэ мэдүүлхые ТАСС этигэмжэлэгдэнэ.

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ консультативна комитедэй зүблөөн

БУХАРЕСТ, июлиин 4. (ТАСС). Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй Политическэ консультативна комитедэй зүблөөн Бухарестдэ мүнөөдэр үдын хойно Республикын ордон соо нээгдээ.

Тус зүблөөндэ: Болгариин Арадай Республикаһаа—Болгариин Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков, БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо С. Тодоров, Арадай оборонын министр, армиин генерал Д. Джуров, Гадаадын хэрэгүүдэй министр И. Башев, Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо И. Попов, Болгариин Арадай армиин генеральна штабай начальник генерал-полковник А. Семерджиев, НРБ-һээ СРР-тэ байдаг элшэн сайд Г. Богданов;

Венгриин Арадай Республикаһаа—Венгриин Социалис хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадар, Революционно хүдэлмэришэн-таряашанай правительствын Түрүүлэгшэ Д. Каллаи, Революционно хүдэлмэришэн-таряашанай правительствын Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. Апро, Гадаадын хэрэгүүдэй министр Я. Петер, Оборонын министр генерал-полковник Л. Синеге, ВСРП-гэй ЦК-гай таһагые даагша И. Парди;

Германиин Демократическа Республикаһаа—Германиин Социалис нэгэдэмэл партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Ульбрихт, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Штоф, СЕПГ-гэй Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь О. Хонеккер, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, ЦК-гай секретарь Г. Аксен, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Г. Вейс, Гадаадын хэрэгүүдэй министр О. Винцер, Национальна оборонын министр, армиин генерал Г. Гофман;

Польшын Арадай Республикаһаа—Польшын Хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь В. Гомулка, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Циранкевич, ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь З. Клишко, Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. Рапацкий, Национальна оборонын министр, Польшын маршал М. Спыхальский, Гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо Л. Нашковский, Национальна оборонын министрэй орлогшо, брониин генерал В. Ярузельский;

Румыниин Социалис Республикаһаа—Румыниин Коммунис партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Н. Чаушеску, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. И. Маурер, РКП-гэй ЦК-гай Саг үргэлжын президиумэй гэшүүн, ЦК-гай секретарь П. Никулеску-Мизил, РКП-гэй ЦК-гай секретарь М. Даля, Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй министр, армиин генерал Л. Сэлэжан, Гадаадын хэрэгүүдэй министр К. Мэнеску;

Совет Социалис Республикануудай Союзһаа—Советскэ Союзай Коммунис партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, Оборонын министр, Советскэ Союзай маршал Р. Я. Малиновский, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагшын нэгэдэхи орлогшо К. В. Русаков, СССР-һээ СРР-тэ байдаг элшэн сайд А. В. Басов;

Чехословакиин Социалис Республикаһаа—Чехословакиин Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Президент А. Новотный, правительствын Түрүүлэгшэ Й. Ленарт, правительствын Түрүүлэгшын орлогшо О. Шимунек, Гадаадын хэрэгүүдэй министр В. Давид, Национальна оборонын министр, армиин генерал Б. Ломский гэгшэд хабаадана.

Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй нэгэдхэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ахамад командалагша, Советскэ Союзай маршал А. А. Гречко мүн лэ хабаадана.

Энэ зүблөөе Румыниин Коммунис партиин ЦК-гай Генеральна секретарь Н. Чаушеску нээгээд, Бухарестдэ ерэһэн делегацинуудые үнэн зүрхэнһөө амаршалба.

Болгариин Арадай Республикын делегациин толгойлогшо Т. Живковэй хүтэлбэри доро түрүүшын заседани үнгэрөө.

СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН МЭДҮҮЛГЭ

Камбоджын хилэ дээрэхи байдал һүүлэй үедэ улам сошордолтой болоjо байнхай. США-да дэмжүүлдэг Сайгоной засагаархид, мүн Таиландын засаг баригша бүлэгүүд эб найрамдалай, нейтралитедэй политика баримталан бэелүүлдэг энэ орондо эсэргүү хорото ябуулгануудаа улам шангадхан һүжэрөөнэ. Американо-Сайгоной ба Таиландын зэбсэгтэ хүсэнүүд Камбоджын хилэнүүдые саг үргэлжэ дабажа, территори хударнь добтолон ородог байна. Камбоджые сэрэгэй политическэ талаар хашан нүлөөлхэ гэжэ США улам ехээр оролдоно. Камбоджын ойроо хүртэшэгүй байха ёһотой хилэ дээрэ харата ябуулгануудые хэдэг болоһон ушар Индохитадтахи ээрхэг түримхэй ябуулгаяа улам үргэдхэхэ гэһэн США-гай хараа бодолтой сэхэ холбоотой байһаниинь элитэ.

Нейтральна Камбоджодо эсэргүү США-гай ба тэрэнэй туһамаршадай ябуулганууд, тус ороной территориальна бүтэн бүрин байлгада халдан добтолжо байһан ябадал Камбоджо тушаа 1954 оной Женевскэ хэлсээнүүдые элеэр эбдэн дабаһан будүүлиг ааша болоно. Тус хэлсээндэ хабаадагшад түгэсхэлэй декларациин 12-дохи статьятай зохилдуулан, сүлөөтэ эрхэ, бэеэ дааһан байдал, ороной территориин нэгэдэл ба бүтэн бүрин байлга сахиха, дотоодынь хэрэгүүдтэ алибаа хамаархалгаһаа бэеэ бариха уялга абаһан юм. Мүнөөнэйнь энэ ябуулга 1957 оной ноябриин 6-да Камбоджын хуулита ёһоор соносхоһон нейтралитедые будүүлигээр эбдэһэн ябадал болоно. Бэеэ дааһан байдалаа, нейтралитет ба территориальна бүтэн бүрин байлгаяа шууд хамгаалжа байгаа Камбоджын арад зоной, правительствын эрид тэсэбэри, эрэлхэг зоригые Советскэ Союзда талархан тэмдэглэнэ. Зүүн-Урда Азиин хэрэгтэ амгалан хараа бодолтой Камбоджын зохихо үүргэ дүүргэжэ үргэлжэлһөөр байһые, энэ нютагта амгалан байдал сахиха, багадхаха гэһэн оролдолго хүсэлэлгыень Советскэ Союзай правительство, арад зон үндэрөөр сэгнэнэ.

Советскэ Союз эб найрамдалай, уласхоорондын харилсаа холбооной ленинскэ политикые үндэһэ болгодог, тиихэдээ арадуудай дотоодын хэрэгүүдтэ ямарааршье хамааралгые эрид буруушаана, ехэшье, багашье оронуудай бэеэ даанги, сүлөөтэ байдал хүндэлхые шухалада тоолоно. Ондоо оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархахагүй, арадуудай сүлөөтэ эрхэ хүндэлхэ гол ёһонууд—мүнөө сагай уласхоорондын эрхын бүгэдэндэ мэдэрэгдэһэн гол ёһонууд болоно. Гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархалга тохёолдуулхагүй, тэдэнэй бэеэ даанги, сүлөөтэ байдал хамгаалха тухай Советскэ правительствын үүсхэлээр, ООН-ой Генеральна Ассамблейн XX сессиин баталан абаһан Деклараци хадаа эндэ хэлэгдэһэнэй шэнэ гэршэ болоно.

Камбоджын бэеэ даанги байдал, нейтралитет ба территориинь бүрин бүтэн байха ёһотойе мэдэрнэ, хүндэлнэбди гэжэ Советскэ Союзай правительство мэдүүлбэ.

Камбоджын гүрэнэй бэеэ даанги байдал, нейтралитет ба бүтэн бүрин байлгые бүхы гүрэнүүдэй мэдэрээд байбал, энэ орондо эсэргүү, ээрхэг түримхэй ябуулганууд гү, хүсэрхэлгэ гаргалгаһаа бэеэ бариа һаань, Женевскэ хэлсээнүүдтэ, уласхоорондын эрхэдэ таарахаһаа гадна, мүн бүгэдэ ниитын эб этэ байдал бэхижүүлгын хэрэгтэ шухала туһа нэмэри болохо гэжэ Советскэ правительство этигэнэ.

Мелиораци—партийна хэрэг

УҺАЛАЛГАДА—ТЕХНИЧЕСКЭ ҮНДЭҺЭ ҺУУРИ

Бэшүүрэй аймаг хадаа уһалалга ехээр эрхилдэг аймагуудай тоодо ородог юм. Эндэхи Бага-Куналейн, Өхин-Булагай болон бусад уһалалгын системэнүүдээр хамтадаа 12.380 гектар таряалан, 13 мянган гектар сабшалан уһалагдадаг зэргэтэй. Уһалагдадаг газарайнь хэмжээн жэлһээ жэлдэ ургадэнэ. Имагтал энэ жэлдэ урда жэлнүүдэйхидэ орходоо мянган гектар таряалан, 2 мянган гектар сабшалан ехээр уһалагдаһан байна. Зүгөөр хүдөө ажахын ургамалнуудай үндэр баян ургаса абахын түлөө Бэшүүртэ бүхы юумэн хангашоод байна гэхын аргагүй. Саашадаа ямар аргаар уһалалгын хэрэгые һайжаруулха, тушаа һаяхан КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой Пленум дээрэ ехэ хөөрэлдөөн болобо.

Уһалагдадаг гектар бүхэн үндэр баян ургаса жэл бүхэндэ үгэжэ шададаггүйнь мэдээжэ. Эндэ нэн түрүүлэн шанартайгаар уһалха, уһалалгын технологи болон болзор баримталга гол түлэб шиидхэхэ ушартай. Гэбэшье олонхи ушарта эдэ шухала зүйлнүүд баримталагданагүй гэжэ Пленум дээрэ элидхэл хэһэн үйлэдбэриин управлениин начальник нүхэр Ангархаев тэмдэглэнэ. Аймагай олонхи ажахынуудта газараа урданайнгаал ёһоор уһалдаг зангалаа. Тиигэжэ зарим газар хуурай үлэшэдэг, зарим тээгүүр намаг болошохоёо ядадаггүй. Гадна уһалалга тарилга хоёрой хоорондо ехэ алгасалдаан болодог. Тиигэжэ хүнгэн хурьһэтэй газарые уһалһанайнгаа удаа арбаад хоножо таридаг баримтанууд ушардаг шуу. Иигэжэ иимэ газарһаа уһалдаггүй участогуудайхида орходоо муу ургаса абадаг, абаһан продукциинь өөрынь үнэ сэн үлэмжэ дээгүүр байдаг.

Тиимэһээ КПСС-эй райкомой Пленум хадаа уһалалгын шанар һайжаруулха, түрүү дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ асуудалда анхаралаа онсо хандуулхынь партийна организацинуудай болон ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй урда шухала зорилго болгон табиба.

Газар һайжаруулха хүдэлмэриие эрхилхэдээ нэн түрүүлэн оньһожоруулга болон техникые ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхэ гээшэ тон шухала зүйл мүн гэжэ тэмдэглэгдэбэ. Хэрбээ уһа сасадаг түхеэрэлгэнүүдые, насосно станцинуудые саг соонь, һайнаар хэрэглээд байбал, ашаг үрэнь ехэ байдаг гэжэ бодотоор баримталагдана. Харин тиихэдэ бүхы уһалалгые гараараа хэхые оролдоһон ажахынуудта мүртэй юумэн түйлагданагүй. Жэшээнь, Калининай нэрэмжэтэ колхоз аяар 500-гаад гектар таряалангаа уһалжа шадангүй үлөөһэн байна.

Мелиоративна хүдэлмэриие дууһан оньһожоруулха асуудалда анхарал мүн хандуулагдана. «Газар һайжаруулха техникэгүйгөөр уһалалгын системэнүүдые бариха, шэнэ газар ашаглаха гээшэ дэмы хэрэг» гэжэ Бэшүүрэй уһанай ажахын управлениин начальник нүхэр Пестерев, XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Перелыгин, Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой парткомой секретарь нүхэр Хлызов болон бусад хэлэбэ.

Хёлгын болон бусад гол газар уһалха асуудал тушаа пленумдэ хабаадагшад мүн лэ тогтобо. Эндэхи хэдэн зуугаад гектар һайн хурьһэтэй газар хиидэ хосоржо байна. Гэбэшье энээниие ашаглалгада оруулхын тулада нэн түрүүн сабшалан һайжаруулха техникэ хэрэгтэй бшуу.

Газар уһалалга гээшэ эгээн шухала хүдэлмэринүүдэй нэгэн. Дурбэ-табан жэлэй туршада бүхы таряалангай дурбэнэйнь нэгэ хубиие уһалдаг болохо шухала. Тиигэбэл таряаламнай гандажа хэбтэхэгүй һэн. Зүгөөр һайн ургаса абахын түлөө ганса энээгээр зорилгоёо шиидхэхэ бэшэбди. Уһалалгатай нэгэн хамта үтэгжүүлгэ үргэнөөр хэрэглэхэ хэрэгтэй ха юм. Энэ асуудал тушаа Өхин-Булагай совхозой парткомой секретарь нүхэр Иванов онсо тогтоһон байна.

Бэшүүрэй аймагта газар һайжаруулха хүдэлмэри нилээд горитойгоор хэгдэхээр хараалагдана. Гол түлэб Бэшүүрэй уһалалгын системэ шэнэдхэн заһабарилагдаха байна. Тиихэдэ Гутайн болон Березовско уһалалгын системэнүүд заһагдахань. Эдэ бүхы хүдэлмэридэ табан жэлэй үедэ 15 миллион түхэриг мүнгэн гаргашалагдахаар һомологдонхой. Энэ хүдэлмэриие хүсэндэнь хүргэхын түлөө аймаг дотор тусхай барилгын предприятинууд хэрэгтэй болоно.

Мелиоративна хүдэлмэриие үргэн далайсатайгаар ябуулха үедэ партийна организацинуудай зорилго улам үргэдэнэ. Эдэнэр илангаяа мелиораторнуудай дунда хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха ялгатай. Гэбэшье мүнөө үедэ олон ажахынуудта мелиораторнууд тушаа анхаралаа хайша хээгээр хандуулна. Тэдэнэрые һургаха гэжэ оролдоногүй.

Нийтын адууһа мал үсхэбэрилхэ талаар абаһан партиин райкомой хоёрдохи пленумэй шиидхэбэринүүдэй хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байһан тушаа Бэшүүрэй үйлэдбэриин управлениин начальнигай орлогшо нүхэр Матвеев, Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Митыпов, Бэшүүрэй совхозой директор нүхэр Юмсунов, «Рассвет» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Утенков гэгшэд мэдээсэһэн байна.

В. ОРЛОВ.

«Дальстальконструкция» трестын монтажнигууд республикын олохон барилганууд дээгүүр монтажна хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Тэдэнэрэй хүдэлмэриин угаа орео, оньһон бүхэ дээрэһээ ехэхэн шадабари, дүй дүршэл хэрэгтэй байдаг. Тиимэл хадань монтажнигуудай ажалые хүн бүхэн хүндэлдэг байгаа ёһотой. Сэлэнгын участок дээрэ ажаллажа байһан монтажнигууд Иван Бурлаков, Алексей Баландин, Виктор Дементьев гэгшэд монтажнигай үндэр нэрые дээрэ үргэжэ ябадаг. Тэдэнэр наһаар залуушье һаа дүй дүршэлөөр баян, үдэр бүриингөө даабарие хододоо үлүүлэн дүүргэжэ, трест соогоо суурхаһаар үнинэй.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

> Бэлшээри, сабшалан, хадалангые болбосон болгоо һаа, бидэнэр хэды ехэ баялигаа ашагладаг болохо гээшэбибди гэжэ ойлгомоор байна. Колхоз, совхозууд нилээд олон тоото эбэртэ бодо малтай, хонитой боложо, ашаг шэмыень дээшэлүүлжэ, мал ажалай продуктнуудые ехээр абадаг болохо гэжэ этигэлтэйгээр хэлэжэ болоно.
>
> *(КПСС-эй ЦК-гай майн Пленум дээрэ нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэһөө)*

СҮҮДХЫН—1225 ГРАММ

Түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын хахад жэл хойно үлэбэ. Хиагтын аймагай ажахынууд энэ саг соо хэһэн ажалайнгаа дүнгүүдые гаргажа, шэнэ зорилгонуудые урдаа табина.

Һаяхан Хүдэриин совхоздо мал тарган үүлгаар хахад жэлэй ажалай дүнгүүд согсологдобо. Совхозой нэгэдэхи отделениин малшад Иван Спиридонов, Григорий Соколов, Иван Терентьев гэгшэд эгээл һайн дүнгүүдые түйлаһаниинь элирбэ. Тэдэнэй даалаг гүүртэ 210 үхэрөө һайса таргалуулаа. Үхэр бүхэниинь сүүдхын 1225 граммаар нэмэһэн байна.

Малшад һайн ажаллаһанайнгаа түлөө гушан килограмм шэгнүүртэй нэгэ-нэгэ гахай нэмэлтэ түлбэри абаба.

А. СУРМАЧ.

ХОНИДОЙ ҮҮЛТЭР ҺАЙЖАРУУЛХА САГ ЕРЭЭ

Иимэ тобшолол Мухар-Шэбэртэ эмхидхэгдэһэн үүлтэртэ хонидой выставкэ харагшад хэһэн байна

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр Мухар-Шэбэр тосхоной сэсэрлиг соо хүн зон олон байба. Эндэ Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй аймагуудай ажахынууд ашаг шэмэ ехэтэй үүлтэртэ хусануудые, эмэ хонидые, түлгэнүүдые харуулһан байна. Выставкэ харахаяа хүршэ аймагуудай хонишод, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд суглараһан байна. Выставкэ эмхидхэлгэдэ республикын Хүдөө ажахын министерствын мэргэжэлтэд нүхэд Николаев, Зубенко, Громов болон эрдэмтэд, хонин ажалай мэргэжэлтэд нүхэд Пилданов, Ильин гэгшэд хабаадаа.

Олон зоной анхаралда 120 үүлтэртэ хонид харуулагдаа. Эдэ хонидые шалэн олохо талаар ажахынуудай мэргэжэлтэд уридшалан ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Выставкын гоёолто, эмхидхалынь зохид байжа, тэндэ ерэгшэдые һонирхуулба.

Бэшүүр, Мухар-Шэбэрэй колхоз, совхозуудай ажалшад гансахан газар таряалангай продуктнуудые гүрэндөө оруулдаг бэшэ, мүн мяха, һү, ноохо ехээр тушаадаг болонхой. Һүүлэй жэлнүүдтэ эдэ аймагуудта олзо ехэтэй һалбари — хонин ажал ехээр хүгжөөгдэжэ байнхай. Мухар-Шэбэрэй аймагта һүүлэй табан жэлэй туршада хонидойнь тоо 20 мянгаһаа үлүүгээр олошороо. Мүнөө үедэ аймагай колхоз, совхозуудта 153 мянга гаран толгой хонид тоологдоно. Мүн Бэшүүрэй аймагта хонид олошоржо байна.

Тиигэбэшье эдэ аймагуудай ажахынуудта хонидой үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри бирагүйгөөр табигданхай гэжэ энэ выставкэ гэршэлбэ. Бэшүүрэй аймагай ажахынууд 1961 ондо хонин бүриһөө 3,5 килограмм ноохо хайшадаг байбал, үнгэрэгшэ 1965 ондо тэрэнь 3,2 килограммда ерошоо. Мухар-Шэбэрэй колхоз, совхозууд 1965 ондо хонин бүриһөө 2,9 килограмм ноохо хайшалаа. Выставкэдэ асарагдаһан малые нарияар ажаглажа, мэргэжэлтэдэй сэгнэлтэ үгэһэнэй ёһоор эндэхи ажахынуудта хонидой үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэриие гүримшүүлхэ, тэндэ бии байгаа дутагдалнуудые усадхаха саг ерээ гэһэн тобшолол хэхээр.

Эдэ аймагуудай ажахынуудта түлжүүлэгдэһэн хусануудай дундаһаа нэгэнииньшье выставкын чемпион гэһэн сэгнэлтэ абажа шадаагүй. Выставкын чемпион гэһэн сэгнэлтэ Алтайн үүлтэрэй, 1962 ондо түрэһэн хуса абаба. Энэ хусын шэгнүүр 124 килограмм, тэрэнһээ 11,8 килограмм ноохон абтадаг. Үүлтэртэ энэ хусые Бэшүүрэй искусственна үрэжүүлгын гүрэнэй станциинхид асараһан.

Буряадай нарин ноохото хонидой шэнжэ түхэлдэ дүтэрхы нэгэ хуса шалгадэбэ. Тэрэнь «Победа» колхозой (Бэшүүр) отарада түлжүүлэгдэһэн, энэ хусын гүзээн талын ноохон нюрганайхиһаа өөрэгүй ута, үдхэн, сээжэнь доошоо унжанги, ноохониинь үдхэн. Хэды тиимэшье һаа, энэ хуса чемпион сэгнэлтэдэ хүрөөгүй. Түлгэ хусануудай дундаһаа мүн энэ колхозой нэгэ түлгэ эрхимлэбэ. Тэрэ 50 килограмм шэгнүүртэй, ноохонойнь утань 9 сантиметр болоно. Эмэ түлгэнүүдэй дундаһаа 40 килограмм шэгнүүртэй, 10 сантиметр ута ноохотой «Эрдэм» совхозой түлгэ шалгардаа.

Хонидой үүлтэр һайжаруулха талаар Бэшүүрэй «Победа» колхоз, Мухар-Шэбэрэй «Знамя Ленина», «Искра» колхозуудта ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ гэжэ тоологдоод, тэдэндэ диплом барюулагдаба. Энэ хүдэлмэридэ «Победа» колхозой зоотехник-селекционер Анна Григорьевна Новокрещенных, хонишод Фёдор Федорович Сволин, Иван Максимович Смолин гэгшэдэй аша габьяагай ехэ байһаниинь элирээ.

Үүлтэртэ хонидой выставкэ хараһан хонин ажалай мэргэжэлтэд өөһэдынгөө ажаглалта хэбэ.

Выставкын дүнгөөр түрүү хонишодто, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ дипломууд, мүнгэн шан барюулагдаа. Саашадаа хонидой үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэриие гүримшүүлхэ, энэ шухала хэрэгтэ ушардаг дутагдалнуудые усадхаха, Буряадай нарин ноохото үүлтэрэй хонидые бии болгохо хэрэгтэ туһалха байһаниинь лаблай.

Б. ГЫЛЫКОВ.
манай тусхай корр.

Үүлтэртэ хуса, түлгэнүүдэй выставкэдэ эрхимлэжэ, «чемпион» болоһон, һайн гэжэ сэгнэгдэһэн үнэмшэлгэ олгоһон хонидто горгон лентэ зүүлгэбэ. Зураг дээрэ: Бэшүүрэй искусственна үрэжүүлгын гүрэнэй станциһаа асарагдаһан, выставкын «чемпион» хуса.

АВТОРАЙ фото.

РЕПОРТАЖ

ЭЛДИН МААРАГТАДА

АЯАР ТЭРЭ үндэртэ мүнгэн хонхохонуудай жэнгирэлдэжэ байһан мэтээр булжамарай жэргэхэ абяантай хүхын донгодохо ниилэн, хүдөө талын һайхан хүгжэмөөр Маарагтын дайда зэдэлнэ. Хэжэнгэ нютагай эгээл дээдэ заха болохо үзэсхэлэн байгаалита энэ газарта «Первомайский» совхозой зунай бэлшээри нэмжыдэг.

Харгын хажуу талада машинаяа зогсоогоод, мал туужа ябаһанаа маанад тээшэ шэглэһэн хазаар моритой хүнэй урдаһаа совхозой отделениие мүнөө үедэ даажа байһан Цыбжитов Ширабтай алхалалдабабди.

— Эндэ май һарын хорёодоор малшаднай ерэнхэй,— гэжэ тэрэ ябуул дундаа хөөрэнэ. —Эдэшни Цыбикдоржиев Аюшатанай харууһалдаг гүүртэ гээшэ. Тэрэ бүри саана ойн наагуур бэлшээшэ Жамбал Данзантанай харадаг хашарагууд ёһотой.

Бэлшээжэ ябаһан малнуудай хажууда ерэбэбди. Малай зүһэ үнгэ һайжаранги, ногоондо бүлтэ садажа эхилһэн янзатай.

— Бууза болгоо һаа ёһоор үхэрнүүд бэшэ гү, аа?—гээд тэрэ энеэбэ.—Намар болоходо адаш табхэр нюргатайнууд болохо байха. Вот, тиихэдээл эгээл үндэр сэнгээр тушаагдаха даа.

Хазаар моритой хүмнай манда дүтэлжэ ерэхэдээ Гончикова Долгоржаб болобо. Хөөрэлдэбэбди.

— Зуун жаран хоёр үхэр даажа абанхайбди. Эдэмнай сентябрь, октябрь һарада тушаагдаха юм,— гээд Гончикова мориноо бууба.

— Хэр таргалха гээшэб малтнай?

— Иимэ бэлшээридэ байгаад таргалангүй яаха гээшэб? Эндэ ерэһээр эдэмнай ногоондо садажа, үдэр ерэхэ бүри һайжаржа байнад. Түлюуршье юумэнүүд бии юм һэн. Харагты тэрээни,—гээд, Гончикова тээ саанахан бэлшэжэ ябаһан бурюу тээшэ зааба.—Харагты үһэниинь хурса үзүүртэй болонги. Анханда ахиршаг байгаа. Дура зоргоороо бэлшэнэ ха юм даа. Үглөөнэй бүрэнхыһөө үдэшын харанхы болотор эдеэлжэл ябадаг. Һүниншье хорёодо хаалганагүй...

Энэ үедэ манда хашараг гунжадые адуулжа ябаһан Жамбалов Данзан хатаргаһаар хүрэжэ ерэбэ.

— Эгээ мүнөө хүхэ ногоондо садажа, малнай хүсэ шадал орожо эхилээ,—гэжэ Жамбалов Данзан хөөрэнэ.

Тэрэнэй шогтой баян үгэнүүдһээ ойлгохоло, һаалиин мал болохо хашараг гунжадынь ямаршьегүй һайн үбэлжэһэн, бэлшээридэ гараһаар бүри һайжарһан байна.

— Баян лэ дайда гээшэ даа!—гэжэ үбгэжөөл хөөрөөгөө түгэсхэнэ.

Малшанай эдэ үгэнүүдые гэршэлһэн мэтэ адууһа мал Маарагтын голые бүрхөөн бэлшэнэ. Эндэ энэ хоёр гүүртэнүүдһээ ондоо совхозой дүрбэдэхи отделениин 180 толгой шахамалнууд бии. Тэдэниие дүй дүршэлтэй малшад Петр Корнев, Михаил Яковлев гэгшэд харууһална. Мүн лэ энэ дайдада совхозой адуун һүрэг атарлана.

Гүрэн түрынгөө эгээл дээдэ зургаан Верховно Советтэ оронойнмнай эрхим хүнүүдэй һунгагдаха үдэрэй үглөө гэжэ байха үедэ Маарагтын малшадтай уулзагдаа. Энэ дайдада холо заха газар гэжэ тоологдодоггүйшье һаань, гүрэн догоробо болоно байһан үйлэ хэрэгтэй нягта холбоотой байһыень эдэ хүнүүдэй һанаа бодолнуудтай, ажабайдалтай танилсахадаа мэдэхээр һэн.

Сабшалан бэлшээриие һайжаруулгада малшадай сэдьхэл абтанги. Энэ дайдаяа үшөө ядажа һайжаруулха тухай тэдэ хэлсэнэ. Маарагтын голой бургааһа, шугыда даруулхагүйн, болдогтой намаглиг газарнуудые үрэжэлтэй болгохо дурадхал малшад оруулна.

Цыбжиповэй шарай бодолгото болонги. Маарагтын дайдые үлөө һайн бэлшээри, бүри үрэжэл һайнтай яажа болгохо тухайдаа бодомжолно гү?

Малшадай тэр байра эндэ һайнаар түхеэрэгдэнхэй Намарай ольбо унатар эдэ малшад ямаршье зоболгүй байдаг юм. Тосхонһоо хэдышье холо һаань, хэрэгтэй эд барааень автолавка асаржа, газетэ, журналнууд хододоо ерэжэ байдаг.

Эндэ ерэхын бүри урда тээ совхозой директор Пластининтай уулзагдаа һэн. Тиихэдээ тушаагдаха малай хэр таргалуулагдажа, гүрэндэ тушаагдаха мяханайнгаа түсэб совхозой яажа дүүргэхэ гэжэ бодомжолдог тухайдань хөөрэлдөө һэмни.

— Бүри үбэл хада гүрэндэ мяха тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб 320 процент дүүргээбди,—гээд тэрэ ехэ тоо нэрлэһэндээ юм гү, али ажахынгаа амжалтаар сэдьхэлээ ханангги байһанһаашье гү, энеэбхилбэ.—Жэлэйнгээ түсэб октябрь соогуур дүүргэхэ ёһотойбди.

Бүри жэлэй эхиндэ хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн «нюусаяа» тобшо тэлыгээр хөөрэхэдэнь, эндэхи хүтэлбэрилэгшэдэй ажахыгаа бодомжолготойгоор эрхилдэгые ойлгохоор һэн.

— Намартаа үбһэ тэжээлээр дутамаггүй элбэг байха үедөө зундаа таргалһан малайнгаа хүсэ шадал буураангүй хооллуулжа, жэлэй эхин һаранuудта тушаахые оролдонобди. Тиихэдээ гүрэнтэшье, мандашье һайн. Удаань үбэлжэһэн малаа һайн таргалуулжа, намарынь тушаана бшуубди,—гэжэ совхозой директор хөөрөө һэн.

Энэ ажахын гүрэндэ тушаагдаха мяханай түсэб эндэ, аяар холын Маарагтада, эдэ малшадай үдэр һүниие илгаагүй нэтэрүү ажалаар бэелүүлэгдэжэ байна.

М. БАТОИН.
манай корр.

ТҮРҮҮШЫН ХАРААСГАЙНУУД

1962 ондо Буряадай Дорж[...] Банзаровай нэрэмжэтэ багшана[...] рай институтда хари хэлэнэй фа[...] культет нээгдэһэн байгаа. Мүн[...] эндэ англи, немец, француз хэ[...] лээр дунда һургуулида зааха мэ[...] гэжэлтэй 70 хүн тус факульте[...] дүүргэжэ гараба.

Хари хэлэнэй факультет дүү[...] гэгшэдэй түгэсхэлэй үдэшэ июлиин[...] 2-то институдай актова зал со[...] болобо. Институдай багшанар, ту[...] рэлхид олоороо сугларжа, дээд[...] һургуули дүүргэһэн залуу баг[...] шанарые амаршалһан, тэдэнэ[...] саашадаа бээ даагаад багшы[...] ажал ябуулхадань амжалта хүсэ[...] һэн, элүүр мэндэ, зол жаргалта[...] ябахыень юрөөһэн байна.

Институт дүүргэһэн хари хэл[...] нэй мэргэжэлтэд соохоо онсо һай[...] наар һураһан Людмила Истомина[...] Галина Цыбенова, Лиза Пинуева[...] Галина Сарина гэгшэд институдта[...] багшаар үлэхэ болоо. Бусадын[...] аймаг болон городуудай дунд[...] һургуулинуудта хари хэлэнэй баг[...] шаар хүдэлмэрилхээ гарабад.

— Манай факультедэй түрүү[...] шын хараасгайнууд даляа ургаж[...] ниидэн дэгжэбэ. Эдэнэр инстиг[...] дай программаар дээдэ эрдэм аб[...] хатаяа хамта, өөһэдынгөө го[...] мэргэжэл—хари хэлээр эрхи[...] һайн гэһэн сэгнэлтэтэйгээр түгэс[...] хэбэ. Энээнһээ хойшо хари хэл[...] нэй эды шэнээн тооной багшана[...] жэл бүхэндэ институт дүүргэх[...] Мүнөө манай факультедтэ гурба[...] зуу шахуу студентнэр һуралсан[...] —гэжэ Доржо Банзаровай нэрэм[...] жэтэ багшанарай институдай ха[...] ри хэлэнэй факультедэй дека[...] Э. А. Петрякова хөөрэнэ.

Д. ЦЫБЕНОВ.

ЗОНДОО ХҮНДЭТЭЙ

Ахын Кировэй нэрэмжэтэ колхозой автомашинын жолоошон Александр Бардунаев нютагайнгаа зоной дунда хүндэтэй хүн юм. Тэрээнэй автомашина техническэ һайн харууһатай тула ашаа шэрэлгэ дээрэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглагдана. Илангаяа үбэлэй хүшэр үе соо малда тэжээл шэрэлгэдэ тэрэ һаадгүйгөөр ябаа. Хабартаа барилгын материалнуудые тэрэ шэрэжэ, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллаһан байна.

Түрүү жолоошон А. Бардунаев түйлаһан амжалтаараа һанаагаа амардаггүй, автомашинаяа үшөөл бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха арга бэдэржэ байдаг хүн юм.

П. ЖУЖАЕВ.

Ахын аймаг.

ТҮСЭБЛЭЛГЭ,

Мүнөө үедэ манай промышленность дотор продукциин шанар тухай асуудал түрүүшын ээлжээнэй удха шанартай болоо. Үйлэдбэриин болон хүнэй хэрэглэмжын зүйлнүүдэй шанарта иимэ ехэ эрилтэ табигдадаг болоһон ушар юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, техникэдэ болон мүнөө үеын үйлэдбэриин технологидо болоһон ехэ хубилалтануудаар, мүн арадай хэрэглэмжын ондоо болоһон ябадалаар тайлбарилагдана. Продукциин эрхим шанарай түлөө тэмсэл нийтын үйлэдбэриин ашагые дээшэлүүлгын шухала эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэн мүн.

Продукциин шанарай һайн байха бүринь нийтын бүхы ажал ашаг, бүтээсэ ехэтэй байха гэжэ партиин XXIII съезд дээрэ хэһэн КПСС-эй ЦК-гай Тоосоото элидхэл соо заагдана. Дэлхэйн дэлгүүр дээрэ мүнөө СССР-эй юумэ ехээр наймаалдаг болоод, үлэмжэ хүгжэнги капиталис оронуудтай үрдилдөөтэ тэмсэл хэжэ байһан мүнөө үедэ энэ зорилго шиидхэхэ гээшэ тэрэшэлэн шухала байна. Совет машинанууд, станогууд, түхеэрэлгэ, бүхы эд бараанууд гадаадынхиһаа дутахаһаа байгагай, харин бүри үлүү һайн байхань шухала.

Продукциин шанарые һайжаруулхын түлөө тэмсэл хадаа бүтээн гаргаһан зүйлнүүдые һайжаруулаад лэ дүүрэхэ бэшэ, мүн тэдэниие ходо шэнэлжэ, хуушарһан зүйлнүүдые мүнөөнэй эрилтэдэ таарамаар шэнэ зүйлнүүдээр һэлгэхэ хэрэгтэй. Иимэ хараа шугам һалбаринууд болон предприятинуудай табан жэлэй түсэбүүд дотор эли тодоор табигдаһан байха ёһотой гэжэ КПСС-эй XXIII съезд дээрэ заагдаа һэн. Энэ табан жэл соо улам улам шэнэ зүйлэй продукци гаргаха ёһотой. Тэдэнь дэлхэйн үйлэдбэриин мүнөө үеын хэмжээндэ хүрэхэһөө гадна, тэрээнһээ үлүү байха зэргэтэй.

Совет промышленностиин олохон зүйлнүүд дэлхэйн дэлгүүр дээрэ ехэ гүйсэтэй байдаг, хилын саанахи эрхим зүйлнүүдтэй амжалтатайгаар үрдилдэдэг юм. Жэшээлхэдэ, Невскэ заводой (Ленинград) зарим түхэлэй турбокомпрессорнууд бүтээсынгээ, ашагайнгаа талаар хилын саада тээхи фирмэнүүдэй бүтээн гаргаһан тиимэ машинануудһаа үлүү һайн байдаг; Карл Марксын нэрэмжэтэ нэгэдэлэй һамналгын машинанууд «Уайтен» гэжэ Американ фирмын гү, али «Платт» гэжэ Англиин фирмын тиимэ машинануудта орходоо нэгэ хахад—хоёр дахин ехэ бүтээсэтэй; шуһанай һудал оёдог совет аппарадуудтай жэшэмээр аппарат гэжэ байхагүй.

Һайн шанартай зүйлнүүдые бүтээн гаргахада ажалшадташье, гүрэндэшье ашагтай. Юундэб гэхэдэ, хүдэлмэришэнэй салин хүлһэн ехэ болохо, тиихэдэ гүрэн зөөри ехээр алмаха байна бшуу. Экономическа ямар ашаг абтадаг тухай иимэ тоо харуулна. Машинанууд болон промышленна түхеэрэлгын нэгэ хахад-хоёр дахин удаан болзор соо хүдэлмэрил[...] болоходонь арадай ажахы дото[...] жэл бүриин алмалта 3—4 мил[...]лиард түхэриг болохо.

Тиибэ яабашье манайда үшөө[...] бага бэшэ хуушаршаһан продук[...]ци бүтээн гаргагдана, шэнэ зүйл[...]нүүд үйлэдбэридэ тон удаандаа[...] нэбтэрүүлэгдэнэ. Энээнэй шалта[...]гаан юуб гэхэдэ, олон ушарт[...] үйлэдбэриин техническэ хэмжээ[...] доро зэргэдэ байдаг, нийтэ про[...]дукци багаар гаргахаһаа, өөрын[...] үнэ тушаа, олзо олохо, бюджет[...] мүнгэ оруулха тушаа даалгабаря[...] дүүргэнгүй байхаһаа айха гэх[...] мэтэ ябадал болоно.

Ажахы эрхилэлгын шэнэ эрх[...] байдалда ушар байдал нилээд он[...]доо болоо. Нэн түрүүндэ КПСС-эй[...] ЦК-гай сентябриин Пленумэй[...] (1965 он) шиидхэбэриин ёһоор[...] «нийтэ продукциин» орондо про[...]дукци худалдалгын дүн харуулаг[...]дана. Хэрбээ продукциин муу ша[...]нартай һаань, тэрэниие худалда[...]хын аргагүй боложо, предприяти[...] хүшэр хүндэ финансова байдалда[...] орожо, материальна урмашуулгын[...] фондтой боложо шадахагүй бшуу. Тиимэ болохолоороо, продукци ху[...]далдалгын үрэ дүн үйлэдбэрине[...] хэрэглэмжэтэй нягтаар холбожо, үйлэдбэрилдэг зүйлнүүдэйнгээ[...] шанарай түлөө предприятинуудай[...] коллективүүдэй тэмсэлые шангад[...]халгада туһална.

Продукци үйлэдбэрилгын болон[...] худалдалгые эд хэрэглэгшэдтэй[...] сэхэ холбооной үндэһэ һу[...]

СОВЕДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

ХАМТААРАА ШИИДХЭНЭБДИ, ЭМХИДХЭНЭБДИ

Засаг түрын зургаан, ѳгээл ниитын эмхинүүд бологшо Соведүүдэй ажал хүдэлмэри, эдэбхи үүргэ болон харюусалгые улам дээшэлүүлхэ тушаа Коммунис парти, Советскэ правительство hүүлэй үедэ шухала хэмжээнүүдые абаhан байна. Эдэ хэмжээнүүдэй бэелүүлэгдэжэ захалhанай удаа аймагай, сомоной Соведүүдэй, тэдэнэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй хүдэлмэри хараа байсэ hайжаржа, эдэбхи үүргэ, харюусалгань дээшэлнэ.

Энэ хубилалта манай Мухар-Шэбэрэй аймагай сомоной Соведүүдэй ажал хэрэг дээрэhээ элеэр харагдана. Үнгэрэгшэ жэлэй март hарада болоhон hунгалтада аймагай болон сомоной Соведүүдтэ 270 хүн hунгагдаhан байна. Энэнь урда тээхи hунгамалнуудта орходоо hурагтүй олон хүн болоно. Хэрбээ ажалшадай засаг түрэдэ hунгагдаhан депутадуудай бүридхэлые али бүхы талаhаань абаад харабал, эндэ арадай ажахын hалбари бүхэнэй түлөөлэгшэд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, хүдөөгэй интеллигентнэр бии. Хэлэhэнээ баримталхын тула гансахан тоо дурдая. 270 hунгамалнуудай 67,7 процентнь гэхэ гү, али 183 хүниинь материальна баялиг сэхэ үйлэдбэрилжэ байдаг хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд болоно. Жэшээнь, Суулгын совхозой Алташын Адагай hаалиин фермые даагша Е. Б. Баянтаева, «Коммунизм» колхозой гахайшан У. П. Федорова, «Знамя Ленина» колхозой Галтайн hаалиин фермын ахалагша hаалишан Б. Б. Бадмаев, hэбэлдэйн дунда hургуулиин багша В. В. Кальцина болон бусадай нэрэнүүдые дурдажа болохоор.

Арадай hунгамалнууд өөhэдынгөө зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада ниитэ зоной дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри эрид hайжаруулха, ажалшадые парти, правительствын хараалhан зорилгонуудые бэелүүлгэдэ хүтэлбэрилхэ, олониитын эдэбхи үүсхэлые али бүхы талаhаань дэмжэхэ, зоригжуулха болоно. Эмхидхэлэй хүдэлмэри хадаа Соведүүдэй шухала зорилго мүн.

Соведүүдэй эмхидхэлэйнгээ болон хуулита ажал ябуулдаг үндэhэн арганьСоведэй сесси болоно. Аймагай ажабайдалай урда байhан шухала шухала асуудалнууд Соведэй сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг, тус асуудалаар болото шиидхэбэринүүд абтадаг гээшэ.

Энэ заабарие хүтэлбэри болгон, hунгалтын hүүлээр ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй нэгэдэхи сесси боложо, аймсоведэй гүйсэдком hунгагдажа, саг үргэлжын юhэн комиссинууд байгуулагдаhан юм. Мүн тус сесси дээрэ «Хабарай тарилгада бэлэдхэл, хүдөө ажахын ургамалай ургаса дээшэлүүлхэ талаар хэмжээ ябуулганууд» гэhэн асуудал зүбшэн хэлсэгдэhэн байна. Энэ асуудалаар сесси дээрэ үйлэдбэриин управлениин начальник Н. Н. Хороших элидхэл хэhэн. Түсэбтэ долоон жэлэй hүүлшын жэлэй хабарай тарилгада муугаар бэлдэжэ байhан «Знамя Ленина», «Путь Ленина», «Родина» колхозуудай, Суулгын, «Эрдэм» совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд сесси дээрэ шангаар шүүмжэлэгдээ hэн. Оньhон техникэ, үрэhэ хүрэнгөө хабарай тарилгын эхилтэр бэлэн болгохо, нютагай үтэгжүүлгэ суглуулха, нуга сабшалан болон таряанайнгаа газар дээрэ түргэн гаргаха зорилготойгоор аймаг дотор түсхай hара соносхохо гэhэн шиидхэбэри түрүүшын сесси дээрэ абтаhан юм.

Сесси дээрэ абтаhан шиидхэбэриин хэр зэргэ бэелүүлэгдэжэ байhые нарин нягтаар шалгажа байха гээшэ ехэ удха шанартай. Хэрэшье hайн тогтоол абаад, тэрэнэйнгээ дүүргэлтые шалгангүй, эмхидхэлэй бодото хүдэлмэри ябуулангүй байбал, сессиин шиидхэбэри миил саарhан дээрээ үлэшэдэг гээшэ. Үшар иимэhээ аймсоведэй гүйсэдхэхы комитет партиин райкомтой хамта хабарай тарилгын, ургасын хойноhоо харууhалгын, ниитын малда бардам хүрэхэ үбhэ тэжээл бэлдэлгын, таряа хурялгын хойноhоо олониитын шалгалта эмхидхэhэн байнабди.

Соведүүдэй эмхидхэлэй хүдэлмэри улам hайжаруулха гэбэл, нэн түрүүн олониитэ эдэбхитэдтэ түшэглэхэ хэрэгтэй гэжэ бултанда мэдээжэ. Энэ талаар манай аймагта зарим тэды юумэн хэгдэнхэй. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлэй май, июнь hарануудта 152 депутадуудhаа бүридэhэн 20 бүлэг байгуулагдаhан байна. Жэлэй туршада депутадуудай зарим бүлэгүүд хүдэлмэриин горитой дүй дүршэл, онол шадабаритай болоо гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Энэ талаар hэбэлдэй тосхондохи (түрүүлэгшэнь В. В. Кальцина), Хошуун-Үзүүрэй (түрүүлэгшэнь Эрдынеев), Никольскын (түрүүлэгшэнь А. К. Федоров) болон бусад hуурин тосхондохи депутадуудай бүлэгүүд нютагай Соведүүдэй болон дээдын эмхи зургаануудай абаhан шиидхэбэриин удха шанар тухай, тэдэниие бэелүүлхэ талаар ажалшадай дунда эмхидхэлэй, ойлгуулламжын ехэхэн хүдэлмэри ябуулhан байха юм. Мүн депутадуудай бүлэгүүд hуурин тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохо, ногооруулха, ариг сэбэрые сахиха, hурагшадай зунай үедэ өөртөө ашатай үрэтэйгөөр амаралтаяа үнгэргэхэ, ажалшадай культурна ажаhуудалай болон үйлэдбэриин барилгануудые бариха гэхэ мэтэ асуудалнуудые шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаададсадаг болоо.

Гэхэтэй хамта, 20 hуурин тосхонуудта байгуулагдаhан депутадай бүлэгүүд булта hайнаар хүдэлдэг гэжэ хэлэхын аргагүй. Юуб гэхэдэ, нютагай Соведүүд, мүн аймсоведшье тэдэнэрэй ажалда нилээ ехэтэй туhаламжа үзүүлээгүй, түрүүшүүлэй онол аргануудые дэлгэрэнгыгээр нэбтэрүүлэгдээгүй гэжэ сэхэ руунь хэлэхэ хэрэгтэй. Эдэ дутагдалаа усадхаха зорилготойгоор зарим тэды юумэн аймаг доторнай хэгдэжэ байнхай. Бүлэгүүдэй түрүүлэгшэнэрэй семинар хэдэн удаа үнгэргэгдэжэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэл зүбшэн хэлсэгдэhэн, саашанхи зорилгонууд хараалагдаhан байна.

Партиин ЦК-гай мартын (1965 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, аймагаймнай ажалшад ган гасуур үнгэрэгшэ жэлдэ шангаар хүдэлбэ. Аймаг доторнай бүхыдөө гектар бүриhөө 10,5 центнер ороохо таряан хурягдаа. Тиихэдэ зарим ажахынууд, жэшээнь, «Родина» колхоз 17203 центнер, «Искра»—12727 центнер, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз—7710 центнер таряа түсэбhөө гадуур гүрэндөө худалдаа. Гэбэшье, аймаг бүхыдөө гүрэндэ ороохо таряа худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ шадаагүй. Мал ажал дээрэ абаад үзэбэл, аймагай олонхи ажахынууд гүрэндэ hү, мяха, үндэгэ, нооhо болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые худалдаха жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргээ. hү худалдаха талаар «Коммунизм», «Искра», «Путь Ленина», «Знамя Ленина» колхозууд, Суулгын совхоз ехэхэн амжалта түйлаhан байна. Жэшээнь, «Искра» колхоз Эхэ орондоо эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдаха жэлэйнгээ түсэб таряагаар—170 процент, hүөөр—108 процент, мяхаар—100,2 процентээр дүүргэжэ шадаhан. Энэшье жэлдэ «Искра» колхоз үнгэрэгшэ жэлэйнгээ эршые hуладхаагүй, харин бүри эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Партиин XXIII съездын урда гээ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ аймагаймнай ажалшад эдэбхитэйгээр оролсоhон юм. Тиигэжэ гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб аймагнай мяхаар 104 процент, hү—111, үндэгэ—120, нооhоор 146 процент дүүргэбэ. Эдэ амжалтанууд миил өөрөө ерэhэн байхагүй. Аймагай болон хүдөөгэй Соведүүд ажахын, соёл культурын асуудалнуудые шиидхэлгэдэ, ажалшадай ажаhуудалай байдалые hайжаруулгада анхаралаа ехээр табидаг болоо, олониитын дунда эмхидхэлэй болон ойлгуулламжын хүдэлмэриие мүнөөнэй эрилтэдэ харюусамаар эрхилдэг болоо.

Соведүүдэй сессинүүд хууляар тогтоогдоhон болзор соогоо боложо, шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг гуримтай болоо. Гэбэшье, эндэ абтаhан шиидхэбэринүүдые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлгын хойноhоо hайса шалгаха, мүн эмхидхэлэймнай хүдэлмэридэ дутуу дунданууд үшөө бии байhаар.

КПСС-эй XXIII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдтэй танилсаад байхадаа аймсоведэй гүйсэдком ажал хэрэгээ шүүмжэлэн хаража үзөөд, аймсоведэй болон хүдөөгэй Соведүүдэй хүдэлмэридэхи дутуу дундануудые ойрын сагта усадхахаар хэмжээнүүдые абажа захалаа.

Ц. ЦЫБИКОВ,
Мухар-Шэбэрэй аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

СССР-эй ФИНАНСЫН МИНИСТЕРСТВЭДЭ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зүбшөөлтэйгөөр СССР-эй Финансын Министерство нөөсэлгын кассануудаар дамжуулан, улад зоной дунда тараахын тулада, 1966 оной июлиин 1-hээ хойшо 1966 оной гүрэнэй дотоодын 3 процентын шүүбэритэ урьhаламжа гаргахань. 1966 оной гүрэнэй дотоодын 3 процентын шүүбэритэ урьhаламжа гаргаха тухай гурим доро тунхаглагдана.

1947 ондо 20 жэлэй болзортойгоор гаргагдаhан мүнөө үедэ ябажа байгаа 3 процентын шүүбэритэ урьhаламжа урдынхидаал адли нөөсэлгын кассануудаар худалдагдажа, худалдан абтажа байгаад, тогтоогдомол болзорнуудта, үнгэргэгдэхэ шүүбэринүүдэй гол болон нэмэлтэ тиражнуудта хабаададсаха юм. 1967 оной ноябриин 30-да энэ урьhаламжаар шүүбэринүүдэй hүүлшын тираж болоhоной hүүлээр тэдэниие 1968 оной июлиин 1 болотор хүнгэлэлтын условитойгоор гэхэ гү, али нэмэлтэ түлбэригүйгөөр 1966 оной гүрэнэй дотоодын 3 процентын шүүбэритэ урьhаламжын облигацинуудаар андалдажа абаха эрхэ облигаци баригшадта олгогдоно.

1947 ондо гаргагдаhан гүрэнэй дотоодын 3 процентын шүүбэритэ урьhаламжын шүүбэри тудаhан облигацинууд, мүн тэрэшэлэн заагдаhан сэнгээрнь худалдан абтаха энэ урьhаламжын облигацинууд 1970 оной январиин 1 болотор түлэгдэхэ байна. Энэ болзорой үнгэрhэнэй hүүлээр тэдэ облигацинууд хүсэгүй боложо, түлбэринь үгтэхэгүй.

1966 оной гүрэнэй дотоодын 3 процентын шүүбэритэ урьhаламжа гаргаха

ГУРИМ

1. 1966 оной гүрэнэй дотоодын 3 процентын шүүбэритэ урьhаламжа 1966 оной июлиин 1-hээ 1986 оной июлиин 1 хүрэтэр болзортойгоор гаргагдаха.

2. Энэ урьhаламжын облигацинуудые нөөсэлгын кассанууд сүлөөтэйгөөр худалдаха, мүн гэдэргэнь худалдан абажа байха юм.

3. Шэнэ урьhаламжа тус бүридөө 100 миллион түхэригтэ, амияараа разрядтайгаар гаргагдаха.

Урьhаламжын разряд бүхэн №100.001-hээ №200.000 хүрэтэр серитэй 100.000-hаа бүридэхэ юм. Сери бүхэндэхи облигацинууд 01-hээ 50 хүрэтэр номертой байха.

4. Урьhаламжын облигацинууд 20 болон 10 түхэригэй сэнтэйгээр гаргагдаха. Тиихэдээ 10 түхэригэй сэнтэй облигаци 20 түхэригтэ облигациин хахадынь болоно гэжэ тоологдохо.

5. Урьhаламжын облигацинуудаар ороhон бүхы олзонь шүүбэринүүд боложо түлэгдэхэ юм.

Дундуур абахада урьhаламжын 20 жэл соохи болзорто шүүбэринүүдэй ниитэ хэмжээнь жэлдээ 3 процент хүртэхөөр тогтоогдоо.

Урьhаламжын 20 жэлэй болзорой турша соо бүхы облигацинуудай 30 процентнь шүүхэ ушартай. Тиихэдэ, үлэгшэ 70 процентнь урьhаламжын болзорой дүүрэhэнэй hүүлээр облигаци дээрэ заагдаhан сэнгээрнь худалдан абтаха болоно. Шүүбэри тудаhан облигаци түлэгдөөд, саашадаа шүүбэринүүдэй тиражhаа гаргагдаха.

Урьhаламжаар наадаха шүүбэринүүд 20 түхэригэй облигацида, өөрынь сэнгые оруулалсан, 5.000, 2500, 1000, 500, 100, 40 түхэриг хэмжээтэйгээр тогтоогдоо (10 түхэригэй облигацида шүүбэриин хахадынь түлэгдэхэ юм.

6. Урьhаламжын 20 жэлэй болзорой хугасаа соо жэл бүридэ 8 тираж боложо, хамта 160 шүүбэритэ тираж үнгэргэгдэхэ.

Шүүбэриин тиражнууд 1966 онhоо эхилжэ СССР-эй финансын министерствээр тогтоогдоhон болзорто үнгэргэгдэхэ юм.

7. Шүүбэринүүдэй тиражнуудта урьhаламжын разряд бүхэнөөр эды шэнээн шүүбэринүүд наадаха гэбэл:

Хорин түхэригэй облигацида тудаха шүүбэриин хэмжээн (тэрэнэй өөрынь сэнгые оруулхада)	Наадаанда оролсохонь: нэгэ тиражда — шүүбэринүүдэй тоонь	нэгэ тиражда — шүүбэри тудаха мүнгэнэй (түхэригөөр)	бүхы 160 тиражда — шүүбэринүүдэй тоонь	бүхы 160 тиражда — шүүбэри тудаха мүнгэнэй (түхэригөөр)
5000 түхэриг	2	10.000	320	1.600.000
2.500 түхэриг	5	12.500	800	2.000.000
1000 түхэриг	20	20.000	3.200	3.200.000
500 түхэриг	109	54.500	17.440	8.720.000
100 түхэриг	750	75.000	120.000	12.000.000
40 түхэриг	8.514	340.560	1.362.240	54.489.600
Хамта	9.400	512.560	1.504.000	82.009.600

8. Шүүбэри тудаhан облигацинууд, мүн тэрэшэлэн өөрынь сэнгээр гэдэргэнь худалдан абтаха облигацинууд 1988 оной июлиин 1 хүрэтэр түлэгдэхэ болоно. Тиигээд энэ болзорой дүүрэhэнэй hүүлээр, тус облигацинууд хүсэеэ гээжэ, тэрэнэй түлбэри үгтэхэеэ болихо юм.

9. СССР-эй финансын Министерствын тогтооhон сэнгээр облигацинууд худалдагдаха, облигаци дээрэ заагдаhан сэнгээрнь гэдэргэнь худалдан абаха юм.

10. 1966 оной Гүрэнэй дотоодын 3 процентын шүүбэритэ урьhаламжын облигацинууд болон тэрээндэ тудаhан шүүбэринүүд гүрэнэй алба налогhоо сүлөөлэгдэхэ байна.

ТҮРЭЛ ХОТЫНГОО 300 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

Улаан-Үдын Мухинай нэрэмжэтэ үйлсэ. А. ШУЛУНОВОЙ фото.

ФОНТАНУУД САСАРХАНЬ

Ниислэл городоймнай түүхэтэ ехэ баярай үдэр ойртожо байна. Улаан-Үдын судна заhабарилгын заводой хүдэлмэришэд hайндэртэ эршэмтэйгээр бэлдэнэ. Эндэ заводой хашаа дотор, хүдэлмэришэдэй гэр байрын кварталнуудта гоёолгын элдэб ажал ябуулагдана. Олон мянган сэсэг, жэмэстэ модон таригдаа.

Тус коллективэй бүхы ажалшад ажалайнгаа hүүлээр суббото, амаралтын үдэрнүүдтэ шэмэглэн гоёохо хүдэлмэри хэнэ. Хотын ажалшадай сэнгэлгын, амаралтын сэсэглиг соо заводойнгоо үйлэдбэриин амжалтануудые харуулhан зурагуудтай выставкэ эмхидхэгдэжэ, олон түмэнэй анхаралда табигдахаар бэлэдхэгдэбэ. Энэ выставкые гоёон шэмэглэхэ, бэлдэхэ хүдэлмэридэ заводой мастернууд Л. Н. Вологжин, М. Г. Бирюков, К. Ф. Лохов болон бусад хабаадалсаба.

Заводой хүдэлмэришэд, инженер, техникүүд болон алба хаагшад түрэл городойнгоо 300 жэлэй ойн баярые ажалай амжалта түгэс угтахын тула тодорхой хэмжээнүүдые хараалан, тэрэнээ бэелүүлхэ тушаа социалис уялгануудые абаhан юм. Энэ коллектив хэлэhэн үгэдөө хүрэжэ, хараалhан хэмжээнүүдээ сүм бэелүүлжэ байна.

Заводой хашаа соо үнгын сэсэгүүд hалбаржа, элдэб жэмэстэ, ногоон набшаhатай модод үлэр, hүниин hэбшээндэ найган надхадаг болонхой. Модон харшын орондо гоёогдожо хэгдэhэн түмэр бетон хашаа бодхоогдобо. Заводой гол ворота дээгүүр «Улаан-Үдэ—300 жэл» гэhэн мантан томоор hиилэгдэhэн гаршаг хэгдээ. Тэндэhээ холо бэшэхэнэ, наранай туяада алтарhан hолонгоо татуулан, өөдэнь уhа сасаhан фонтан хэгдэбэ. Мүн эндэ заводой түрүүшүүлэй дүрэ зурагуудые харуулhан фотомантаж эмхидхэгдээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой гол воротагай хажуудахи фонтанай барилга харуулагдана.

Д. БАЛДАНОБАЙ фото.

ПРОДУКЦИИН ШАНАР

...ри дээрэ түсэблэдэг предприятинууд дээрэ продукциин шанар hайжаруулгын илангаяа зохид эрхэ нүхэсэл бии болоно. Жэшээлхэдэ, тиимэ холбоо байгуулhанай hүүлээр Москвагай «Большевичка» гэжэ нэгэдэл hайжаруулагдаhан технологёор костюмуудые олоор оёдог болоо. Тэрэнэй эсэстэ 1965 оной түрүүшын хахадта нэгэдэхи сортын зүйлнүүдые гаргалга 96,2 процент болоо. 1964 оной тусхайта үеынхитэй сасуулхада эд бараа голоод бусаалгын хэмжээн 29,1 процентээр, энэ үе соо үнэ сэнгыень доошонь оруулалгын, яла түлэлгын хэмжээн 31,8 мянган түхэригөөр бага болоо.

Сэн тогтоолгын гуримай зүб hайн бэшэ дээрэhээ предприятинууд эрхим шанартай зүйлнүүдые бүтээн гаргахын түлөө оролдоногүй. hайн шанартай продукци гаргахын тула материальна үлүү гаргаша хэгдэдэг байhаниинь мэдээжэ. Эдэ гаргашанууд продукциин өөрынь үнэ дээшэлүүлдэг аад, сэндэнь ямараршье нүлөөлдэггүй байба. Тиимэhээ иимэ ушар фабрикын заводой ашаг олохо, нөөсэ хэхэ даалгабаряа дүүргэдэггүй байhанайнь шалтагаан боложо болодог hэн. Тиигэжэ hайн шанартай продукци бүтээн гаргаха гээшэ предприятида ашаггүй хэрэг болодог байба.

Продукциин шанарые hайжаруулхын тула хэгдэhэн нэмэлтэ гаргашанууд тэрэниие ашаглаха гү, али хүнэй хэрэглэхэ үедэ абтадаг алмалтаар харюулагдадаг байhаниинь бодото байдал дээрэ элирнэ. Промышленна түхеэрэлгые абаад үзэе. Эрхим шанартай түхеэрэлгэ ашаглахада амортизационно түлбэриин хэмжээн, хангалгын, заhабарилгын гаргашанууд бага болодог, бүтээhэн зүйлнүүдэй өөрынь үнэ хямдардаг байна. Тиихэдээ материалнууд болон бүтээhэн зүйлнүүдэй шанарые hайжаруулхада нэмэлтэ экономическа ашаг олгоно.

Үйлэдбэриин бүхы hалбаринуудта сэн тодорхойлходоо бүтээгшэдэй нэмэлтэ гаргашануудые, мүн эрхим шанартай продукци хэрэглэхэдээ абтаhан ашагые хараадаа абаха гэhэн гурим КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленумэй шиидхэбэреэр тогтоогдонхой. Үлэмжэ hайн зүйлнүүдтэ үндэр, экономическа талаараа үндэhэлэгдэhэн сэн тогтоохо гү, али хуушан сэндэ нэмэлтэ хэхэ аргаар иимэ юумэн түйлагдана.

Мүнөө промышленна зүйлнүүдтэ гүрэнэй аттестаци үгэхэ хэрэг ехэ удха шанартай гэжэ тоологдоно. Иимэ гурим КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленумэй (1965 он) шиидхэбэриин ёhоор тогтоогдоо юм. Тиимэ аттестаци үгэхэ үедэ продукциин шанар ходо шалгагдаха, арадай ажахын болон арад зоной хэрэгсэлдэ хэр зэргэ таараха байhаниинь шалгагдаха байна. Тиихэдээ шанарhаань дулдыдан продукцида тусхай тэмдэг табигдаха. Тиимэ тэмдэгтэй продукциин оптово сэндэ тодорхой нэмэлтэ хэгдэнэ. Тиихэдэ аттестат абаагүй продукциин оптово сэн хороогдохо. Тиимэ болохолоороо, эрхим шанартай продукци гаргахын түлөө амжалтатайгаар тэмсэдэг предприятинууд нилээд шүүбэритэй болохо. Тиин продукцияа худалдажа ядахагүй, олзонь, материальна урмашуулгын фондынь ехэ болохо.

Ажалай түлбэриие зүбөөр эмхидхэхэ гээшэ продукциин шанар hайжаруулха хэрэгтэ шухала үүргэ дүүргэнэ. Гэбэшье даб дээрэ хүдэлмэрилэгшын ажалай түлбэри нэн түрүүндэ бүтээhэн зүйлнүүдэйнь тооhоо дулдыдан, шанарыень хараада абангүйгөөр түлэгдэнэ. Гансахан hүүлэй үедэ хэдэ хэлэн предприятинууд дээрэ бүтээhэн продукциин гансал тоое бэшэ, мүн шанарыень хараада абалгатайгаар ажалай түлбэри түлэдэг гурим нэбтэрүүлэгдэнэ.

Ажалда коммунис ёhоор хандадагаар бүхы ажалшадые хүмүүжүүлхэ гээшэ продукциин hайн шанарай түлөө тэмсэхэдэ айхабтар ехэ удха шанартай. Гансал эрхим шанартай продукци гаргаха гээшые хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй өөрын нэрэ хүндын хэрэг гэжэ тоолохонь шухала.

Энэ талаар «Прогресс» гэжэ Львовско гуталай фирмын дүй дүршэл hонирхолтой байна. Тэндэ «Хүдэлмэришэнэй hэшхэл» гэжэ шэнэ аргаар продукциин шанарые хинадаг болонхой. Энэ талаар конвейер дээрэ хүдэлмэришэн бүхэн урда тээнь хэгдэhэн юумэн бүхэнэй шанарые шалгана. Үйлэдбэриин түрүүшүүлэй нэрэнүүд тусхай самбар дээрэ бэшэгдэнэ. Тиихэдэ хэрэггүй зүйлнүүд голодоhоной витринэ дээрэ табигдаад, голодоhо гаргаhан хүнэй нэрэ обог заагдана. Предприяти дээрэнь шанарай совет хүдэлмэрилнэ (олон асуудалнуудые шиидхэхэ эрхэтэй юм), шанар шалгадаг штатна-бэшэ инструкторнууд бии. Тиимэ инструкторнууд эрхим мастернуудай дундаhаа hунгагдадаг. Хүдэлмэришэн бүриин бүтээhэн продукциин шанар тэмдэглэгдэжэ байдаг. Хэрбээ гурба дахин голодоhо гаргаа hаань, тусхай комисси голодоhо гаргагшын мэргэжэлые шалгаха ёhотой. Эдэ бүхы хадаа фирмын оёдог гуталай шанар hайжаруулха хэрэгтэ бага бэшэ үүргэ дүүргээ.

КПСС-эй ЦК-гай сентябриин Пленумэй (1965 он) болон КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүд промышленна продукциин шанар ходо hайжаруулхын тула зохид арга боломжонуудые бии болгоо. Эдэ арга боломжонуудые хүсэд хэрэглэхэ гэhэн зорилго предприяти бүхэнэй коллективэй урда табигдана.

А. ОМАРОВ,
экономикын эрдэмэй кандидат.

ЭДЭБХИТЭДЭЙ БҮТЭЭЛ

Арадай театр

ЗҮҮН-СИБИРИИН соёлой институдай студентка-дипломантка Нина Токуренова Барханай арадай театрай ендэр дээрэ «Соёлмаа, Баташулуун» гэhэн зүжэг табиба. Зүжэг табилга хадаа Нина Токуреновагай дипломно хүдэлмэри болоhон. Зүжэг дотор буряад арадай үнгэрhэн саг харуулагдана. Урданай сагта малша буряад арад хадаа баяд ноёдой мүлжэлгэ, дарлалта доро ажаhуужа, харанхы мунхаг байhан юм гэжэ хэндэшье мэдээжэ ха юм. Тус зохёол эгээл иимэ ажабайдал зураглана. Зохёолой гол геройнууд Соёлмаа Баташулуун хоёр оршон тойрон байгаа ажабайдалда эсэргүүсэн бодоhод. Эдэ хоёр геройнууд зохёол дотор хаханхы мунхаг байдалай үедэ ошотоhон зол жаргалай галханууд, ургаhан сэсэгүүд мэтэ үзэгдэнэ. Зүгөөр эдэ хоёрнай зол жаргал эдлэхэ эрхэгүй байшоо. Тэдэнэй гэгээн тунгалаг дуран баяд ноёдто хайра гамгүйгөөр дэбhэгдэн гэшхэгдэнэ. Нютагай баяшуул Соёлмаае Эрхэтэ хаан тайжын хүбүүндэ hамган болгожо үгэнэд.

Соёлмаагай рольдо Розалия Ешенова (клубые даагша) наадаа. Соёлмаа хаан тайжын хүбүүнэй hамган бэшэ, харин зараса, богоол боложо хүсөөр абаашагдаhан байна. Үглөөнэй наранаар бодожо, үдэшын харанхы болотор Соёлмаа-Розалия унаhан малгайгаа абангүй ажаллана. Тиигээшье hаань тэрэниие хадам эсэгэнь, хадам эхэнь элдэб муухайгаар хараажа, доромжолнод. Соёлмаа өөрынгөө инаг дуратай нүхэр Баташулуунии үргэлжэ hанажа ябадаг байгаа.

Тэрэнэй халамда абаашуулагдаhаар нэгэ хэды сагай үнгэрөөд, байхада, Баташулуун Соёлмаатайгаа уулзашана. Тэрэ хоёр эндэhээ тэрьедэхэ гэжэ шиидэнэд. Теэд энэнь бүтэнэгүй. Розалия Ешонова тэрэ үеын хуулида эсэргүүсэн бодоhон эдир залуу басаганай образые тон шадамараар харуулжа, хүн зоной дура буляаба.

Нютагай баян, ноёд Ананда, Мухар-Сагаан гэгшэд эндэ үнэншэмөөр харуулагдаба. Тэдэнэй рольнуудые Б. Гармаев (колхозой гэшүүн) В. Бальжиев (багша) гэгшэд гүйсэдхэhэн байна.

Баташулуун (В. Раднаев, Барханай дунда hургуулиин багша) оршон тойронхи ажабайдалые ойлгожо урмаа хухарна. Өөрынгөө дуратай басаганай наhа бараад байхада тэрэнэйнгээ хойноhоо мордоно. Зүжэгэй гол геройнуудай үхэл хадаа тэрэ үеын муу муухай эрхэ байдалда эсэргүүсэн бодоhон ушар болоно.

Хаан тайжын эрхэ ганса басаганай образые хэлхеэ холбооной таhагай начальник Зинаида Номшиева тодо hонороор харуулаа. Сугларагшад удаган эхэнэрэй элдэб янзын аашануудые хаража ехэтэ hонирхоо. Энэ рольдо хэлхеэ холбооной таhагай хүдэлмэрилэгшэ Сэсэг Раднаева наадахадаа уран шадабаритай байhанаа мэдүүлбэ.

Зүжэг бүхыдөө яhала урагшатайгаар табигдаа. Комисси «эрхим» гэhэн сэгнэлтэ элээндэ үгэhэн байна.

Гэхэтэй хамта зүжэг табилгада зарим дутагдалнууд бии. Жэшээнь, заримдаа рольнуудые наадагшад хэлэхэ үгэнүүдээ хүсэд сээжэлдээгүй дээрэhээ аманда уhа балгаhан мэтэ байна. Энэнь ехэ дутагдал болоно. Гадна хүгжэмэй ното, уран hайхан гоёолто-зурагууд эндэ хүсэлдөөгүй. Энэ театрай хүтэлбэрилэгшэ Нина Токуренова шадамар режиссёр боложо, уран шадабаритай байhанаа харуулаа.

* * *

Барханайхид энэ зүжэгөө колхозойнгоо малшадта, хонишодто, механизаторнуудта харуулхаhаа гадна ондоо ажахынуудай ажалшадта харуулжа эхилээ. Тэдэнэр Уланай, Хурамхаанай, Баян голой, Аллын клубуудай ендэр дээрэ зүжэгөө табижа, эдэ ажахынуудай ажалшадhаа баяр баясхаланда хүртөө. Энэнь тон hайшаалтай.

Зүгөөр яахадаашьеб арадай театрай коллективэй зарим гэшүүд наадахаяа болижо, артистнуудай хододоо hэлгэлдэхэ ушар тохёолдоно.

Иимэ ябадалнуудай гаража байгаа hаань театрай соробхилhон дүлэн залирхадаа hаалгүй...

Г. РИНЧИНО.

Хүн зоной улам ургажа байгаа хэрэглэмжые hайн бүд, гутал, хубсаhа болон бусад эд бараагаар хангахын тулада хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд ехэ оролдолго гаргадаг. Олон коллективүүд, предприятинууд, горитой амжалтануудые түйлаа. Москвагай гурбадахи болон юhэдэхи оёдолой фабрикануудай гаргаhан хубсаhан ехэ гүйсэтэй байдаг. Зураг дээрэ: эдэ фабрикануудай оёжо гаргаhан зунай болон хабар намарай пальтонуудые ВДНХ-гай яармагай гадар хубсаhанай магазин сооhоо шэлэжэ абаха ехэ арга боломжо бии юм.

ТАСС-ай фотохронико.

УНЯАРТА ХОЛО ДУУДАНАЛ

МОЙҺОТО. Эдэ үдэрнүүдтэ һуулга һабаар эюулһэндэл бороо-гой. Тинбэ ябабашье һаань, Улаан-Үдэ хотоһоо далаад модоной газарта, үзэсхэлэн гоё байгаалитай хадын үбэртэ республикын пионернүүд сугларжа, аяншалагшадай слет үнгэргэжэ байна. Жэл бүхэндэ үнгэргэгдэдэг энэ слётдоо республикын дүтэ, холын нютагуудай—Аха, Түнхэн, Баргажан, Хойто-Байгал, Ивалга, Сэлэнгэ, Мухар-Шэбэр, Загарай, Зэдэ, Кабанскын, Нарһата, Хориин болон бэшэшье һургуулинуудай һурагшад хабаадалсана. Субботын үдэр эндэ ерэжэ түбхинэһэн эдир аяншалагшаднай амаралтын үдэр жагсаалдаа байжа, заншалта следоо нээһэн байна. Аяншалагшадай лагериин начальник Ю. Дугар-Жабон бүхы отрядуудһаа элидхэл абаһанай һүүлээр, республикын эдир аяншалагшадай станциин директор Богомоловто элидхэнэ.

Энэ жэлэй следто хамтадаа 30-аад отряд ерэжэ, 400 гаран аяншалагшадые суглуулаа. Элидхэл абаһанай һүүлээр, үнгэрэгшэ жэлэй следто хабаадажа, мүрысөөндэ эрхимлэһэн Ивалгын дунда болон Улаан-Үдын нэгэдэхи интернат һургуулиин түлөөлэгшэнэр Владимир Доржиев Евдокия Раднаева хоёр следойнгоо тугые үргэнэ. Энээнэй удаа аяншалагшад ээлжээ ээлжээгээр ерэжэ, өөһэдынгөө суглуулһан байгаалиин баялигуудые теологуудта харуулна, шалгалташье үгөөд үзэнэ.

Сүлөөтэй болоһон аяншалагшадтань ВЛКСМ-эй XV съездын делегат, ВЛКСМ-эй обкомой секретарь С. Ф. Иванов съезд тухай хөөрэжэ, эдир аяншалагшадаа баясуулна.

Холын нютагһаа ерэһэн Ахын дунда һургуулиин һурагшад республикын эдир аяншалагшадай следто ябагаар нютагһаа зориһон байна. Эдэнэр 190 километрэй зайе зургаан үдэрэй туршада ябажа, Мондо хүрэжэ ерэһэн.

— Аян замдаа ябахадаа, ухибүүднай яһала һайн байгаа. Нэгэшье хүн эсээбди гэжэ мэдүүлээгүй. Үдэртөө 30-35 километрэй зай дабадаг байгаабди,—гэжэ аяншалагшадай хүтэлбэрилэгшэ омогорхоно.

Тус һургуулиин һурагшад «Ошонһоо—дүлэн» гэһэн республикын пионернүүдэй дунда дэлгэрһэн хизаар ороноо шэнжэлгэдэ зорюулагдаһан тусхай альбом следто асараа. Һүүлэй жэлнүүдтэ Аха нютагта болоһон хубилалтанууд тухай, граждан, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагшад тухай материалнууд альбом соонь элбэг. Тэдэнэй дунда Ахада революционно хүдэлөө эмхидхэһэн И. А. Каландарашвилиин газаршан боложо, нюуса харгыхада хабсагай соогуур ябажа, Эрхүү ошолсоһон Ш. У. Аюшеев, академик Обручевой газаршан Д. А. Мунконов гэгшэдэй һонирхолтой материал бии.

Мүн Нижне-Ангарскын дунда һургуулиин һурагшадай суглуулһан һайн материалнууд следой комиссиин гэшүүдые һонирхуулха байха. Эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр холо ойгуур ябажа суглуулһан элдэб олон материалнуудайнь дунда «Дружба» гэжэ эвенкийскэ колхозой, районой комсомольско эмхиин түүхэ тухай материалнууд бултанай анхарал татана. «Манай поселок долоон жэлэй туршада» гэһэн альбом соонь һүүлэй жэлдэ шэнээр баригдаһан барилгануудай фото-зурагууд олон.

Мүноо эндэ—үзэсхэлэн гоё Мойһото нютагтамнай эдэнэр спортын элдэб олон зүйлөөр түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөө хэжэ эхилбэ. Мүн байгаалиин баялиг бэдэрэгшэдэй, хизаар ороноо шэнжэлэгшэдэй дунда тусхай конкурс соносхогдонхой. Аяншалагшадай слет июлиин 6 болотор үргэлжэлжэ, удаань бүхы зүйлөөр үнгэргэгдэһэн мүрысөөнэй дүн гаргагдаха юм.

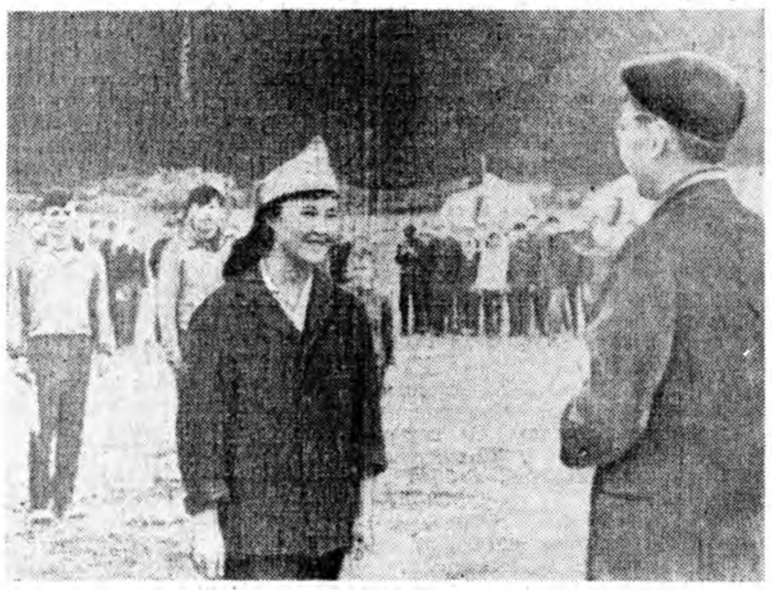

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын нэгэдэхи интернат һургуулиин аяншалагшадай отрядай начальник Евдокия Раднаева республикын аяншалагшадай следой начальник Ю. Дугар-Жабондо рапорт үгэжэ байна. 2. Аяншалагшадай майханууд.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.
Авторай фото.

ШАТАР

Хэниинь чемпион бологшо ааб?

«Труд» бүлгэмэй спортын байшанда Улаан-Үдын тогтоһоор 300 жэлэй ойдо зорюулагдаһан шатарай мүрысөөн эхилбэ. Республикын ээлжээтэ 32-дохи чемпионатай мүрысөөндэ арбан зургаан бэрхэ шатаршаднай хабаадана. Тэдэнэй дунда мастерта долоон кандидадууд, нэгэдэхи разрядай юһэн шатаршад бии.

Нэгэдэхи уулзалгын эхилхэдэ Тоглоев Сангадиев хоёрой наадалга хамагһаа түрүүн дүүрээ. Энэдэ Тоглоевынь абаһаар байдалаа һайжаруулжа шадаад, хорин дүрбэдэхи ябадалдаа нэгэ хүбүүень абаад, удангүй Сангадиеваа шүүгээ. Мастерта кандидат Блатсов Гонзолеевскитэй наадахадаа, хүнгэн бодын орондо тэргэтэй болоод, баһа нэгэ хүбүүень эдиһэнэй удаа шүүжэрхёо. Хараар наадаһан Гэрмаева нэгэ бодоёо гэнэдэжэ Мельниковтэ алдаад, һүүлээрнь илагдаа. Мункуев Салтановтай наадахадаа, хоёр хүбүү үлүүтэйшье һаа, шүүжэ шадангүй тэнсэбэ. Юуб гэхэдэ, гурбан хүбүүдынь дабхасанхай байгаа. Могордоев—Игумнов, Енин—Сумкин, Моговилов—Черноскутов гэгшэдэй парти хойшолуулагдаа. Сумкин хүбүү үлүүтэй, Моговилов шүүжэ болохоор байдалтай. Пинягин Бурлов хоёр наадаагүй.

Б. ЦЫДЕНОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто

Нэгэдэхи хуудаһанда: Советскэ правительствын мэдүүлгэ. «Арадай зэбүүрхэл» гэһэн түрүү бэшэг. «Бэлшээридэ найда, тинбэшье һаа...» гэһэн корреспонденци.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Дүримэй ёһоор бүлтэ адли эрхэтэй» гэһэн А. Сыреновэй статья эндэ толилогдоно. «Хүдөөгэй урашуул, ажалдаа шармайгыт!» гэһэн А. Косыгинай корреспонденци. Аха дүү республикануудта. Партийна хронико. «Хүдөө нютагууд тухэл шарайгаа хубилгана» гэһэн АПН-эй материал (түгэсхэлынь гурбадахи нюурта).

Гурбадахи хуудаһанда: «Манай корреспонденци» гэһэн Г. Субботиной материал. «Дээдэ-Үдын герб» гэһэн А. Куртигай корреспонденци «Улаан-Үдын 300 жэлэй ойдо» гэһэн рубрика доро толилогдоно. Хилын саанаһаа мэдээсэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: нютаг нютагһаа мэдээсэнэ. Спортын һонин.

ХЭЛЭҺЭНИИНЬ ЕХЭ ААД, ХЭҺЭНИИНЬ УРМАГҮЙ

Кентуки штадай Хазард город шадархи хуушан һархигархан нэгэ гэр соо Дэррилла Грейвизын бүлэ ажаһуудаг. Хоёр жэл соо Дэррилла ажалгүй байһаар. Дэррилла нүүрһэнэй уурхайһаа шэнэ техникэдэ түригдэжэ хаюулаашадай нэгэн юм. Ажалгүй хүндэ үгтэдэг 20 доллар тэдхэмжэ Грейвизын бүлын бүхы һарынь доход болоно. Арбан хүн бүлэтэй Дэррилла Грейвиза өнэ хорин доллароор яажа амидархаб гэһэн гансал бодолдо эзэлэгдэнэ. Тэрэ мүртөө арбан долларынь байрынгаа түлбэридэ үгэдэг, хоёрдохи хахадынь—арбан доллар—хоолдонь үлэнэ. Үхибүүдэйнь олонхи хүлдөө углаха гуталгүй юм. Тэдэнэр врачта нэгэтэшье аргалуулха гээшые мэдэхэгүй байдаг. Үхибүүдэйнгээ үбдэхэдэ, эхэнь шадаха зэргээрээ аргалаа болодог. Грейвизын бүлэһөө дүшэн табан милиин газарта Рей Ньютоной бүлэ ажаһуудаг. Рей мүн лэ хододоо ажалгүй байдаг. Уурхайда хаа-яа, ямар нэгэн ажалай бии болоходо недели соо хоёр үдэрынь хүдэлөөд, һарадаа 20 доллар олодог. Олонхи ушарта ямаршье ажал тэрээндэ олдодоггүй. Теэд тэрэ бүлын зургаан аманай яажа амидардагые мэдэхэ бэрхэтэй.

Үлэсхэлэн хооһон, үгытэй ядуу байдалда ажаһуудаг американ бүлэнэрэй хүндэ хүшэр байдал тухай «Нациин дарамта» гэһэн гаршагтай Филипп Штернын һаяхан США-да хэблүүлһэн ном соо иимэ жэшээ дурдагдана. «Обществоһоо намнуулһан, өөһэдын профсоюзуудһаа, предприятинуудһаа намнуулһан Грейвиза ба Рей Ньютоной бүлэ мэтэ хэдэн арбаад мянган бүлэнэр Аппалачуудта ажаһуудаг,—гээд Штерн бэшэнэ.—Тэдэниие анхарха, тэдээн тухай һаналаа табиха хүн үгы». Журналист Филипп Штерн фотограф Джордж де-Винсент хоёр Холбоото Штадуудые һэтэ зайгаа. Тиигээд байхадаа, Холбоото Штадуудта үгытэй ядуу зон үгаа олон гэһэн тобшолол хэбэ.

«Капитализмаар аршалуулһан» орон гэжэ суурхадаг США-да хуулита ёһоор хэблэгдэдэг статистикын мэдэрһэн 32 миллион хүн мүнөө үгытэй байдалда ажаһууна. «Капитализмын элбэг баян» энэ орон дотор 7 миллион хахад америкэнецууд хархануудаар исалдаг, хүнэй баймаар бэшэ гэрнүүдтэ байдаг. Үзэг бэшэг мэдэхэгүй арбан нэгэ миллион американецууд мүн лэ түлюур түйган байдалда ажаһууһаар. Үгырэн ядаржа байдаг 32 миллион американецуудай хахадынь «үнгэтэ» зон гэхэ гү, ехэнхинь негрнүүд, пуэрториканецууд, мексиканецууд юм. 15 хүрэтэр наһанай 14 миллион шахуу үхибүүд—үгытэй бүлэнэрэй хүбүүд, басагад.

«Америкэдэхи үгырэл доройтолгодо дай соносхобоб» гэһэн түрүүшынгээ бэшэг соо президент Джонсон ехэ бардамаар соносхоо бэлэй. Орон дотороо үгытэй, баян гэһэн «хоёр нациин» бии байһан ябадалда эсэс табихаб, «этигэлээ барахын түйлда хүрөөшэдтэ туһалхаб» гэхэ мэтээр ехэ бардам найдуулга үгэнүүдые президент хэлээ һэн. Удаань үгытэй ядуу байдалтай тэмсэхэ тусхай хуули Холбоото Штадуудай конгресс баталжа абаһан юм. Бага бэшэ мүнгэн бюджедһээ гаргашалагдахаар хараалагдаа бэлэй. «Экономическа адли арга боломжо олгохо захиргаан» гэдэгые бии болгоод, тэрэнэй хүтэлбэрилэгшөөр урдань «Эб найрамдалай корпус» гэдэгэй ударидагша байһан Сарджент Шриверые томилоо һэн. Вашингтоной түбтэхи олон дабхар гэр соо Шриверэй зургаан байдаг. Тэрэниие ниислэл хотын журналистнууд «үгытэйшүүлэй гэр» гэжэ нэрлээ. Шривер болон тэрэнэй туһалагшанар үгытэй ядуу байдалтай тэмсэхэ арба шахуу элдэб программа зохёогоод, бүхы штадуудта, оронойнгоо бүхы городуудта эльгээһэн байха. Холбоото Штадуудта үгытэй ядуу байдал усадхаха хэрэгые эрхилхэ өөһэдын эмхинүүд нютаг нютагуудта бии болгогдоо. Энэ программын зохёогдохо үеэр ушаргүй ехэ шуугаан гаража, бардам бардам үгэ хүүр олоор хэлэгдээ, бэшэгдээ һэн.

Энэ захиргаанай зохёон гаргаһан түрүүшынь дурадхал «ажалай корпус» гэдэг болоно. Ороной хэдэн районуудта тэрэ корпусой 100 түб байгуулагдаа. Тэндэ 16-һаа 21 хүрэтэр наһатай 25 мянган залуу американецууд үйлэдбэриин һуралсал гарана. Эдэнь—гол түлэб тунда һургуули дүүргээгүй, ажалгүй залуушуул. Тэдэнэй хахадынь негр яһанай хүбүүд, басагад. Залуу гэмтэд «ажалай корпус» гэдэгтэ эльгээгдэдэг. Тус корпусой лагерьнуудта бандитизм гаргаха, хулгай хэхэ, хутагаар хадхалсаха ябадалнууд үзэгдэнэ гэжэ хэблэл мэдээсээ һэн. Тухеэрэгдэһэн эдэ лагерьнуудта дүтэ оршодог городуудай хүн зондо «ажалай корпусой» гэмтэд ехэ уршаг татадаг. Ушар тиимэһээ «ажалай корпус» гэдэгые «бага наһатай гэмтэдэй лагерьнууд» гэжэ шүүмжэлэгшэд нэрлэнэ.

Энэ захиргаанай бии болгоһон баһа нэгэ юумэнь гэхэдэ, «залуушуулай корпус» болоно. Тэрэнэй зорилго юуб гэхэдэ, зунай амаралтын үеэр «хулигантан ябадаг залуушуулые» ондоо тээшэнь абаашажа, городой үйлсэ сүлөөлхэ гэһэн багахан үүргэтэй хэбэртэйгээр энээниие бии болгоошод тайлбарилна. Зүгөөр «залуушуулай корпус» гэдэгэй бодото далда зорилгонь бүри ондоо юм. Социальна буһалгаа хэмээр үгытэй ядуу зоной олоороо ажаһуудаг геттонуудтахи байдал номгодхохо хүсэлтэйгоор «залуушуулай корпус» гэдэгынь байгуулагданхай. Үндэһэ яһатанай хоорондын тулалдаануудай гарадаг, тиимэ хёмрооной боломоор городуудта «залуушуулай корпусуудай» түбүүд байгуулагданхай.

«Коммунальна ажал ябуулганууд» гэдэгынь үгытэй ядуу байдалтай тэмсэхэ программын эгээл ехэ хубинь болоно. Үгытэй ядуу байдалтай тэмсэхэ талаар штадуудай засагуудта, мүн городуудай мэрнүүдтэ ехэ эрхэ, зөөри үгтөө. Энэ программые Америкэдэхи «социальна шэнэ революци» гэжэ Сарджент Шривер ехэ бардамаар нэрлэһэн юм. Тиигээд нютагай засагай хүдэлмэридэ хабаадалсадаг болохот гэжэ үгытэйшүүлдэ найдуулһан байгаа. Зүгөөр тэрэ найдуулгаяа Шривер угаа түргөөр мартаа һэн. Юундэб гэхэдэ, үргэн нийтэ зоной хуби заяанда хабаатай асуудалнуудые шиидхэлсэдэг болохоһоо засаг баригшад ехээр айшоо. Нью-Йорк штадай Сиракузы хотын муниципалитет гэр байрын барилгануудай түсэб зохёохо арга үгытэй зоной түлөөлэгшэдтэ олгоһон юм. Түсэб зохёогдоод, байрын гэрнүүдые барихын тула газарай шэнэ участогуудые таһалжа үгэхэ гэжэ тэрээн соонь хараалагдаһан. Тиимэ түсэбэй табигдахада, «Үмсын зөөриин эрхэ» эбдэбэ гэжэ городой ехэ ноёд (тэдэ ноёдой зариманиинь үмсэдөө ехэ газартай хүнүүд юм) тоолоод, түсэбэй проект зохёогшодые «марксист пропаганда» хэбэт гэжэ гэмнээ һэн. Шриверэй ехэ шуугаа гарган соносхоһон «шэнэ социальна революци» гэдэгынь бодото дээрээ иимэрхүүл байшоо.

Тиихэтэй хамта «Коммунальна ажал ябуулгын» программа гэдэг гүрэнэй зөөри үрихэ үбэршэлхэ ехэ арга олгоно. Үгытэй ядуу ябадалтай тэмсэхэ фондһоо хэдэ мянган түхэриг үбэршэлһэн Нью-Йорк хотын мэрэй захиргаанай нэгэ түлөөлэгшэ һая баригдаа. Үгытэй ядуу ябадалтай тэмсэхэ фондһоо хахад миллион шахуу доллар хулгайлан үреэшэдые нёдондо жэлэй эсэс багта федеральна ревизорнууд Гарлемдэ эдирүүлһэн юм. Өөһэдынгөө политическэ һуури бэхижүүлхэ, эдилгэ үгэхэ мэтээр һунгагшадай дуу хуряан абаха гэхэ мэтэ хара хэрэгүүдтэ фондын мүнгэн үригдэнэ гэжэ Нью-Йоркын «Дейли ньюс» газетэ бэшээ һэн.

Арад зоной үгырэл ядаралтай тэмсэһэн хэбэртэй пропагандис шууяанай гарабашье, Холбоото Штадуудтахи үгытэй түлюур, үлэн хооһон ябадалые эдэ хэмжээнүүд усадхажа шадахагүй гээд олон экономистнууд, нийтын, политическэ ажал ябуулагшад тоолоно. Мүн энэ захиргаанай хүтэлбэрилэгшэ Сарджент Шривершье программамнай туршалга гаража байһаар гэжэ мэдэрбэ.

Мүнөө һомологдодог мүнгэнэй хэмжээе арба дахин ехэ болгоо һаа, хүн зоной үгырэл ядаралтай тэмсэхэ хэрэгтэ бодото амжалта түйлагдажа болохо гээд мэдээжэ американ экономист Леон Кейзерлинг тоолоно.

Үгырэл ядаралай гол ушар шалтагаанинь юуб гэхэдэ, хүниие мүлжэдэг ябадал, нэгэ таладань түрибэлгүй ехэ баян аад, хамаг юумээр умбажа, билтаржа байхада, нүгөө таладань—ядарал зоболон, үгырэл ушаруулдаг. Энэнь капиталис байгуулалта болоно. США-да мүнөө «үгырэл ядаралтай тэмсэхэ программа» зохёогшод үлэсхэлэн зоболонгой, үгырэл ядаралай өшэ үндэһые усадхаха гэжэ һанаандаа огтошье оруулнагүй. Вьетнамдахи дайнай гаргаша уридшалан түсэблөөшэһөөмнай ехэ байжа, үгырэл ядаралтай тэмсэхэ программаяа багаар бэелүүлхэ баатай болобобди гээд тэндэ хэлсэдэг болоо. Гансахан Нью-Йорк хотодо үгырэл ядаралтай тэмсэхэ хэрэгтэ энэ жэл һомологдоһон мүнгэн хоёр дахин шахуу бага болгогдоо. Түсэблэгдэһэн 555 хэмжээ ябуулгаһаа 200-ниинь баталагдаа.

Үгытэй байдалтай тэмсэхэ гэжэ США-да соносхогдоһон тэмсэл үнэндөө нимэл байна.

О. АНИЧКИН,
ТАСС-ай корреспондент.
Нью-Йорк.

Радиациин талаар уласхоорондын съезд

РИМ, июлиин 4. (ТАСС). Радиациин талаар уласхоорондын турбадахи съезд Италиин Кортича Д'Ампеццо городто болоод үсэгэлдэр дүүрээ. Тэрээндэ дэлхэйн элдэб оронуудай 1.300 эрдэмтэ хабаадаһан байна.

Амитанай бэедэ радиациин ямараар нүлөөлдэг тухай асуудалые съездэ хабаадагшад зүбшэн хэлсээ.

Совет академик А. И. Опаринай съезд дээрэ хэһэн элидхэл түсгаар ехэ һонирхолтойгоор шагнагдаһан байна.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Ажалшад өөрынгөө эрхые хамгаална

ИТАЛИ

РИМ. Ажалшадай үсэд шанга забастовко бүхы Итали дотор үргэлжэлһөөр. Һаяшаг ороной бүхы заха булангуудһаа Римдэ сугларһан хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд эндэ олоороо ябуулга хээ. Ажалай шэнэ хэлсээнүүдые баталха тухай хэһэн эрилтэнүүдыень дэмжэхын тулада хүдөөгэй хэдэн мянган ажалшадай энэ тэмсэл эмхидхэгдэһэн байна.

Миланай 300 мянган металлургнууд болон машина бүтээгшэд дахяад хүдэлмэреэ зогсоогоо. Ажалшадай салин хүлһэ дээшэлүүлхые, хүдэлмэриин үдэр богони болгохые хүсэдэггүй эзэд баяшуулай нэтэрүү арсалтада харюу болгон эдэнэр ажалаа зогсоогоо бшуу.

Италиин хүдэлмэришэдэй забастовочно тэмсэл улам үргэдэжэ байнхай. Энээндэ ойрын саг соо үшөө 2 миллион шахуу ажалшад хабаадалсаха байна.

ИСПАНИ

ПАРИЖ. Испаниин Астури областиин 50.000 малшад—һү тушаагшад 3 үлүүтэй һарын турша соо забастовко хэжэл байһаар гээд ЮФИ агентство мэдээсэнэ.

Һүнэй худалдан абалгын сангые правительствын доошолуулһанда эсэргүү буруушаалгын тэмдэг болгон, забастовко хэгшэд һүнэй заводуудта һү тушаахаяа болёо. Энэ шиидхэбэриие болюулха тухай тэряашад олон тоото суглаанууд болон митингнүүд дээрэ эрилтэ хэнэ.

Барселоной—Каталониин түбэй городой хэдэ хэдэн предприятинуудай ажалшад һүүлшын хэдэн неделиин турша соо забастовочно тэмсэл хэжэ байнхай. «Ла-Макоса» заводой хүдэлмэришэд тогтоогдоһон сагһаа гадуур хүдэлмэри хэхэһээ июниин бүхы хоёрдохи хахадай турша соо арсаа, һүүлэй үедэ «аалиниаар хүдэлхэ» тактика хэрэглэнэ. Хүдэлмэришэд салин хүлһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ хэдэг юм.

«Ла Босуга» гэжэ предприятиин ажалшад, тусхайлбал ажалһаа гаргалгада эсэргүүсэн тэмсэл хэжэл байһаар. ЮФИ агентствын дамжуулһан һүүлшын мэдээсэлнүүдэй ёһоор, предприятиин захиргаан ажалһаа һаяшаг гаргагдаһан 17 хүдэлмэришэнэй 10-ень дахяад хүдэлмэридэнь оруулха баатай болоһон байна.

«Хүдэлмэришэдэй комиссинуудта» ородог өөһэдынь түлөөлэгшые арестовалһанда буруушаалгын тэмдэг болгон, «Перкинс Испаниа» гэжэ фабрикын 1300 хүдэлмэришэн нэгэ үдэрэй забастовко хээ.

Францын «Монд» газетын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, ажалай министерствын байшангай үмэнэ июниин 29-дэ ажалшадай ехэ митинг хэхэ үедэ, 182 хүн арестовалагдаа. Тэдэнэй 36-ниинь Мадридай «нийтын гурим сахиха» талаар трибуналай үмэнэ зогсожо. 32 хүниинь сүлөөлэгдөө. «Хүдэлмэришэдэй комиссинуудта» ородог ажалшадай түлөөлэгшэд байһан дүрбэн хүн мүнөө хүрэтэрөө хаалтада байһан зангаараа.

ПОРТУГАЛИ

ЛОНДОН. Салин хүлһэ дээшэлүүлхын түлөө хоёр һарын турша соо тэмсэл хэжэ, Лиссабоной портын докернууд илалта түйлаа. Тэдэнэр бүхы энэ үе соо тогтоогдоһон сагһаа гадуур хүдэлмэри хэхэһээ арсаһан байгаа. Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, эзэдынь хүдэлмэришэдэй эрилтые дүүргэхэ баатай болоһон байна.

Португалида забастовко хэхые Салазарай засагаархид хориһон байгаа бшуу.

УРДА КОРЕЙ

ПХЕНЬЯН. Сеул болон Инчондохи американ сэрэгэй эмхи зургаануудта хүлһөөр орожо ажаллажа байһан Урда Корейн 1100 хүдэлмэришэн забастовко хэнэ.

ЦТАК агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, забастовко хэгшэд хадаа салин хүлһэнэй заатагүй түлэгдэхэ доодо захын хэмжээе найдамтай лабаар тогтоохо эрилтэ хэдэг юм.

НИКАРАГУА

САН-ХОСЕ. Никарагуагай багшанарай бүгэдэ нийтын забастовко илалтаар дүүрэбэ. Баригдаһан салин хүлһыень түлэхэ тухай тэдэнэр хахад һараһаа дээшэ саг соо сролдолго гаргаһан байгаа. Багшанарай эрилтэ хангагдаа.

(ТАСС).

Урда Вьетнамдахи дайн байлдаан

ПАРИЖ, июлиин 4. (ТАСС). Сайгонһоо баруун-хойшоо 100 километртэ американ сэрэгүүдэй тусхай зорилготой подразделениин лагериие Урда Вьетнамай патриодууд миномёдууд болон автомадуудаар үсэгэлдэр буудаа. Франс Пресс агентствын корреспондентын Сайгонһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, лагериин гарнизон ехэ хохидолдо ороһон байна.

ХАНОЙ, июлиин 4. (ТАСС). Урда Вьетнамай сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэд Анкха болон Сокчангдахи США-гай агаарай-сэрэгэй баазануудые июниин 5 болон 22-то хоёр дахин добтолһон байгаа. Тиихэдэнь дайсанай 39 самолёт болон вертолёт усадхагдаһан байха юм.

Тхыатхиен провинцида туһамаршадай сэрэгүүдэй батальониие патриодууд июниин 29-дэ һамна бута сохиһон байна. ВИА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Гуэ городһоо баруун-хойшоо 20 милиин газарта болоһон энэ байлдаанай үедэ партизанууд олон тоото элдэб буу зэбсэг буляажа абаа.

Тхуэзаумот провинцида сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэд июлиин 2-то американ батальоной урдаһаа добтолжо, тэрэниие хүсэдөөр усадхаа. Байлдаанай үедэ 4 вертолёт буудуулжа унаа.

ДРВ-дэ агаарһаа добтолбо

ХАНОЙ. (ТАСС). Америкын агаарай дээрмэшэд Куангнинь болон Хатинь провинцинуудай агаарай хилые июлиин 1-дэ дахяад дабаа. Даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор, добтолгонуудай үедэ Америкын хоёр самолёт буудуулжа унагаагдаа. Тиимэ болохолоороо, хамта дээрээ ДРВ-дэ 1.151 американ самолёт унагаагдаа.

Урда Вьетнам болон Таиланддахи авиабазануудта Америкын 7-дохи флодой корабльнууд дээрэ байрладаг бүлэг олон американ самолёдууд ДРВ-гэй агаарай хилые дабажа, һууриин газарнуудые, промышленна предприятинуудые зэрлигээр бомбододог, буудадаг байха юм. Зураг дээрэ: Ханойһоо урагшаа 87 километртэ байдаг Нам Динь городой хүн зон бомбодолгын үедэ һандаргагдаһан гэрнүүдэй үлэгдэлые задалжа байна.

ТАСС-ай фотохроника.

Агрометеорологой тэмдэглэл

УЛАРИЛ БА УРГАСА

Июниин гурбадахи арбан хоногто республика соомнай һулагүй бүрхэгтэй, тунгалаг дулаан үдэрнүүд байба.

Хаа хаанагүй бороо ороо. Гэбэшье ороһон тэрэ бороогой үһан ехэ багаараа адли бэшэ хэмжээтэй. Арбан хоногой дунда зэргын дулаан уларил 14—16 градус (нормоһоо 1—3 градус доошо) байба. Арбан хоногой түрүүшын һүүлшын хоёр үдэртэ сүүдхын дунда зэргын дулаан 10—14 градус хүрэтэрөө доошолһон байна. Энэ хадаа хойто зүгһөө бууһан хүйтэн амисхалһаа болоо.

Дулаан, бүришье һаа халуун уларил арбан хоногой гэнгээр, мүн һүүлшын үдэртэ үзэгдэһэн байха юм. Тиихэдээ сүүдхын дунда зэргын дулаан 19—23, тон ехээр дулаархадаа 25—31 градус хүрэһэн байгаа.

Бүри хүйтэрхэдөө 0+4, тиихэдэ Цахирта хүйтэнэй 1, Юрөөдэ, Нестеревэдэ 3—5 градус хүрэтэр хүйтэрөө. Ороһон бороо ябуул аадарлаа. Тэрэ бороо газар газарта адли бэшэ, ехээр, багаар үнгэрһэн байна. Жэшээнь Хэжэнгэдэ 45 миллиметр, Нижне-Ангарскда, Могойтодо — 37, Захааминда, Хяагтада—29, Хамнигадайда—27, Орлигто—24, Мухар-Шэбэртэ—22, Хоридо, Хилганада 20—21, Цахирта—19, Доодо-Хүрбэдэ, Тарбагатайда, Кабанскда, Ивалгада, Нарһатада—10—13, Петропавловкада—3, Селенгинскдэ—6, Улаан-Үдэдэ 8 миллиметр үһатай бороо ороһон байха юм. Ороһон энэ бороо газарай ургамалай гарасада ехэ туһа болоо. Үдын болон Баргажанай голдо үбһэ ногооной ургаса эли бодо һайжарба.

Олонхи нютагуудта шэниисэ гол хадхажа, өшэнь 9-һөө 26 сантиметр үндэртэй болоо. Хартаабхын эшэ һалаатаа. Кукурузын эшэдэ 3—4 набша гараа. Үһалагдадаг сабшалан, нуга тохойн ногооной гараса һайн. Илангаяа урда аймагуудта ургаса бүришье һаа гэмгүй. Сабшалангай ногоон сэсэглэжэ байха юм. Удахагүй үбһэндөө орохо саг ерэхэнь.

Ин. КОТОВ.

САГАЙ УЛАРИЛ

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай нэгэ бүрхэжэ, нэгэ сэлмэжэ байха, зарим газарнуудта саг зуурын бороо, аадар орохо. Баруун хойноһоо һулаханаар һалхилха. 19—24 градус дулаан боложо, Байгал шадар 14—19, Улаан-Үдэдэ һүниндөө 4—6, үдэртөө 20—22 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ.

Газетымнай удаадахи номер июлиин 8-да гараха.

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ.

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный—48-69, 33-61,

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни—40-49, идеологический—24-74, 60-21, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов — 24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н-03514. Зак. № 510.